

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

Fakulta biomedicínského inženýrství
Katedra zdravotnických oborů a ochrany obyvatelstva

Přípravenost subjektů kritické infrastruktury na řešení úkolů v jejich působnosti za krizového stavu

Preparedness of Subjects of Critical Infrastructure on Their Tasks During State of Crisis

Diplomová práce

Studijní program: Ochrana obyvatelstva
Studijní obor: Civilní nouzové plánování

Vedoucí práce: kpt. Mgr. Václav Hes

Bc. David Pavlík

Kladno, květen 2018

Zadání diplomové práce

Student: **David Pavlík**
Studijní obor: Cvičení nouzové plánování
Téma: **Připravenost subjektu kritické infrastruktury na řešení úkolů v jejich působnosti za krizového stavu**
Téma anglicky: Preparedness of Subject of Critical Infrastructure on Its Tasks during State of Crisis

Zásady pro vypracování:

Předmětem diplomové práce bude analýza připravenosti vybraného subjektu kritické infrastruktury na řešení úkolů v jeho působnosti za krizového stavu. V tomto případě se bude konkrétně jednat o připravenost Hasičského záchranného sboru České republiky. V teoretické části budou vymezeny základní pojmy a legislativa týkající se určování a fungování kritické infrastruktury. V praktické části pak bude posouzena připravenost konkrétní stanice Hasičského záchranného sboru prostřednictvím SWGT analýzy a bude provedena analýza rizik pomocí softwarového nástroje RISKAN. Cílem práce bude posouzení stávající připravenosti stanice na plnění jejích úkolů za krizového stavu a následný návrh opatření vedoucí ke zlepšení této připravenosti.

Seznam odborné literatury:

- [1] ŠTOREK, Josef, Krizový management, krizová připravenost, medicína katastrof, ed. 1., Bratislava: Kariprint, 2015, ISBN 978-80-89553-31-0
- [2] KAVAN, Štěpán, Bezpečnost společnosti v podmínkách Evropské unie, ed. 1., České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2014, ISBN 978-80-87472-72-9
- [3] Kolektiv autorů, Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru I, ed. 1., Tribunal EU, Brno, 2014, ISBN 978-80-263-0721-1
- [4] -, Koncepce ochrany obyvatelstva, ed. 1., Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2014, 75 s., ISBN 978-80-86466-50-7

Vedoucí: Mgr. Václav Hes

Zadání platné do: 20.08.2019

vedoucí katedry / pracoviště

děkan

V Kladně dne 02.10.2017

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci s názvem „Připravenost subjektů kritické infrastruktury na řešení úkolů v jejich působnosti za krizového stavu“ vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů, které uvádím v seznamu bibliografických odkazů.

Nemám závažný důvod proti užití tohoto školního díla ve smyslu § 60 zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon).

V Kladně dne 17.05.2018

.....
podpis

Poděkování

Rád bych na tomto místě poděkoval vedoucímu své práce, kpt. Mgr. Václavovi Hesovi, za trpělivost, vstřícnost a také cenné rady a připomínky při tvorbě mé diplomové práce.

Dále bych rád poděkoval řediteli územního odboru Nový Jičín, plk. Ing. Petrovi Adamusovi a veliteli hasičské stanice Nový Jičín mjr. Ing. Radomírovi Fešarovi, za umožnění provedení výzkumu na stanici, za jejich čas, vstřícnost a ochotu při provádění tohoto výzkumu.

Nakonec patří poděkování také všem příslušníkům hasičské stanice Nový Jičín za spolupráci a za to, že se podělili o své zkušenosti, které přispěly k vytvoření práce.

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá připraveností subjektu kritické infrastruktury na řešení úkolů ve své působnosti při vyhlášení některého z krizových stavů. Za tímto účelem byl jako subjekt kritické infrastruktury analyzován Hasičský záchranný sbor České republiky, konkrétně jeden z jeho prvků, kterým je vybraná hasičská stanice.

Teoretická část práce se zabývá základní legislativou, týkající se krizového řízení, se zaměřením na kritickou infrastrukturu, mapuje její vývoj, popisuje kritéria a proces určování prvků kritické infrastruktury a uvádí obsah plánů krizové připravenosti. Dále je zde stručně popsán Integrovaný záchranný systém, v rámci kterého je následně hlavní pozornost věnována Hasičskému záchrannému sboru České republiky. Především jsou zde popsány jeho úkoly, organizační struktura a výkon služby. Praktická část se již zabývá samotným hodnocením krizové připravenosti stanice Nový Jičín. Sběr podkladů pro hodnocení probíhal prostřednictvím pravidelných návštěv na stanici, v rámci kterých bylo mimo samotné prohlídky technického, servisního a ostatního zázemí pro činnost jednotky diskutováno také s jejími uživateli. Konkrétně se jednalo o velitele stanice, velitele směn a příslušníky zařazenými na výjezdu. Zjištěné výsledky jsou následně použity při zpracování a vyhodnocení analýzy rizik pomocí kalkulátoru RISKAN. Dále pak tyto poznatky slouží jako podklad pro vytvoření celkové SWOT analýzy.

Cílem práce je na základě zjištěných výsledků posoudit stávající připravenost hasičské stanice Nový Jičín na plnění svých úkolů za krizových stavů a následně navrhnout opatření, která by mohla vést ke zlepšení krizové připravenosti stanice. Navržená opatření jsou diskutována a shrnuta v závěru práce. V závěrečné kapitole jsou rovněž potvrzeny nebo vyvráceny stanovené hypotézy.

Klíčová slova

Kritická infrastruktura; krizové stavy; krizové plánování; krizová připravenost; Integrovaný záchranný systém, Hasičský záchranný sbor České republiky; hasičská stanice Nový Jičín.

Abstract

The thesis is concerned with the preparedness of the subject of critical infrastructure on its tasks during the imposition of some states of crisis. For this purpose the Fire Rescue Service of the Czech Republic has been analyzed as the subject of critical infrastructure, specifically one of its elements - one selected fire department.

The theoretical part of the thesis is concerned with fundamental legislation related to the crisis management focusing on critical infrastructure, tracking its evolution, describing criteria and the process of determining the elements of critical infrastructure. Further there is briefly described the Integrated Rescue System with focus on the Fire Rescue Service of the Czech Republic. Particularly there is described its tasks, organizational structure and line of duty. The practical part of the thesis is already concerned with evaluation of crisis preparedness of the Nový Jičín Fire Department. The collection of supporting materials for evaluation was realized on the basis of periodical visits to the Fire Department. The accompanied tours at the department and observation of its technical equipment, service and other facilities acting in the line of duty took place during these visits. Direct discussions were carried out with firefighters performing the service. Specifically discussions were carried out with the commander of the department, shift commanders and firefighters performing the service. The final results are subsequently used during processing and evaluation of risk analysis using the RISKAN risk calculator. Afterwards this knowledge is used for creation of a SWOT analysis.

The aim of the thesis is evaluation of the present preparedness of Nový Jičín Fire Department on the basis of the findings, how the department performs its tasks during the states of crisis and subsequently proposed precautions, which could improve the crisis preparedness of the Fire Department. Proposed precautions are discussed and summarized at the end of the thesis. In the last part the determined hypotheses were also confirmed or rejected.

Keywords

Critical Infrastructure; States of Crisis; Crisis Planning; Crisis Preparedness; Integrated Rescue System; Fire Rescue Service of the Czech Republic; Fire Department Nový Jičín.

Obsah

1	Úvod.....	10
2	Současný stav.....	11
2.1	Vymezení základních pojmů.....	11
2.2	Krizová legislativa.....	13
2.2.1	Vývoj.....	13
2.2.2	Současná platná legislativa	14
2.3	Krizové situace	16
2.4	Krizové stavy.....	16
2.4.1	Stav nebezpečí.....	17
2.4.2	Nouzový stav.....	18
2.4.3	Stav ohrožení státu	18
2.4.4	Válečný stav	18
2.5	Krizové řízení	20
2.5.1	Zákon o krizovém řízení	20
2.5.2	Orgány krizového řízení.....	21
2.5.3	Další orgány podílející se na zajištění krizových stavů	21
2.6	Kritická infrastruktura	23
2.6.1	Vývoj ochrany kritické infrastruktury v České republice	23
2.6.2	Vývoj ochrany kritické infrastruktury v rámci EU	25
2.6.3	Kritéria pro určování prvků KI	26
2.6.4	Proces určování prvků kritické infrastruktury.....	28
2.6.5	Povinnosti subjektu kritické infrastruktury	28
2.7	Krizové plánování	29
2.7.1	Krizový plán.....	29
2.7.2	Struktura KP.....	30
2.7.3	Typové plány	31

2.7.4	Plán krizové připravenosti.....	32
2.7.5	Způsob zpracování plánu krizové připravenosti	34
2.8	Integrovaný záchranný systém	35
2.8.1	Složky Integrovaného záchranného systému	36
2.9	Hasičský záchranný sbor České republiky	37
2.9.1	Organizační struktura	37
2.10	Územní odbor Nový Jičín	42
2.10.1	Centrální hasičská stanice Nový Jičín	44
3	Cíl práce a hypotézy	46
4	Metodika	47
4.1	RISKAN	47
4.2	SWOT analýza.....	48
5	Výsledky	49
5.1	Analýza rizik	49
5.2	Předpokládané požadavky pro zabezpečení funkce stanice	52
5.2.1	Kvalifikovaný personál	52
5.2.2	Zajištění dodávky energií.....	54
5.2.3	Funkční počítačová síť a další výpočetní technika	54
5.2.4	Funkční komunikační systémy.....	54
5.2.5	Zajištění dostatku pohonných hmot	54
5.3	Způsob zabezpečení akceschopnosti a postupy řešení krizových situací identifikovaných v analýze rizik.....	55
5.3.1	Nedostatek kvalifikovaného personálu	55
5.3.2	Výpadek dodávek elektrické energie	56
5.3.3	Výpadek počítačových sítí a datové komunikace	56
5.3.4	Výpadek komunikačních systémů.....	56

5.3.5	Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu	57
5.4	Analýza zásahové činnosti stanice	58
5.4.1	Požáry.....	60
5.4.2	Dopravní nehody	61
5.4.3	Úniky nebezpečných chemických látek	62
5.4.4	Technické havárie.....	63
5.4.5	Radiační havárie.....	64
5.4.6	Ostatní mimořádné události	64
5.4.7	Plané poplachy	64
5.5	SWOT Analýza.....	65
5.5.1	Silné stránky.....	66
5.5.2	Slabé stránky	70
5.5.3	Příležitosti	75
5.5.4	Hrozby.....	77
6	Diskuze	80
7	Závěr	89
8	Seznam použitých zkratk	90
9	Seznam použité literatury	92
10	Seznam použitých obrázků	99
11	Seznam použitých tabulek.....	100
12	Seznam Příloh	101

1 ÚVOD

V dnešní době již všichni poměrně automaticky přijímáme fakt, že se kolem nás neustále dějí menší nebo větší mimořádné situace. Každý den jsme prostřednictvím zpravodajství svědky toho, jak se ve světě nepřetržitě odehrává celá řada přírodních i člověkem zaviněných katastrof. Některým z těchto událostí, jako například dopravním nehodám, již ani nevěnujeme zvýšenou pozornost a bereme je jako běžnou součást života. Mnohé další svou povahou a rozsahem již mnohem větší a závažnější události, které se však dějí daleko od našich domovů, máme také tendence podceňovat nebo dokonce přehlížet.

Málokdo si ale uvědomuje, že v dnešním globálně propojeném světě může katastrofa, vzniklá na druhé straně planety velice rychle a intenzivně ovlivnit i naše běžné životy. Ukázkovým příkladem mohou být například občasné výbuchy sopek, které nejen, že bezprostředně ohrožují obyvatelstvo v jejich okolí, ale velice často jsou schopny ochromit mezinárodní leteckou dopravu na několik dní. Stejným způsobem dokáže každodenní život ovlivnit například i válečný konflikt, odehrávající se tisíce kilometrů daleko od nás. Jeho negativním důsledkem může být nejen rozpoutání rozsáhlejšího globálního konfliktu, ale v důsledku humanitární krize v postiženém regionu také migrační vlna. Všechny tyto aspekty mohou výrazným způsobem narušit vše, co je nezbytné pro zajištění přežití a bezproblémové funkce státu. Souhrnně se celá tato skupina životně důležitých faktorů, které je nutné zabezpečit a chránit, nazývá kritická infrastruktura.

Zejména v posledních letech nabývá problematika kritické infrastruktury prudce na významu, a to především v důsledku ohrožení terorismem. Kritická infrastruktura zjednodušeně řečeno zahrnuje vše, co se týká zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, ekonomické stability státu nebo zajišťování jeho bezpečnosti. Svou funkci musí plnit bez omezení, jak v období klidu, tak také především a o to lépe, za krizových situací. Jednou z dotčených organizací a tedy tzv. subjektem kritické infrastruktury je i Hasičský záchranný sbor České republiky. Ten v případě vzniku krizové situace přibírá do své, již tak široké oblasti působnosti, celou řadu dalších úkolů. Přitom čelí mnoha výzvám, na které musí být kvalitně připraven, jak po personální, tak materiální a technické stránce. Z tohoto důvodu jsem si jako hlavní část práce vybral analýzu krizové připravenosti stanice Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje, poblíž místa mého bydliště, Nový Jičín.

2 SOUČASNÝ STAV

2.1 Vymezení základních pojmů

Mimořádná událost

Škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.[1]

Krizová situace

Mimořádná událost podle zákona o Integrovaném záchranném systému (dále jen „IZS“), narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu.[2]

Krizové řízení

Souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s:[2]

1. přípravou na krizové situace (dále jen „KS“) a jejich řešením, nebo
2. ochranou kritické infrastruktury

Krizová opatření

Jsou organizační nebo technická opatření určená k řešení KS a odstranění jejich následků, včetně opatření, jimiž se zasahuje do práv a povinností osob.[2]

Krizové plánování

Je nástrojem krizového řízení a je souhrnem plánovacích činností, procedur a vazeb uskutečňovaných orgány krizového řízení a jimi určenými státními nebo veřejnými institucemi, právníckými nebo podnikajícími fyzickými osobami k realizaci cílů a úkolů při zajišťování bezpečnosti státu a jeho obyvatelstva za KS. Podle krizového zákona č. 240/2000 Sb. se soustřeďuje na proces zpracování aktualizace a ověřování krizových plánů a dokumentů s nimi souvisejícími.[3]

Zahrnuje:[3]

- krizové plánování k řešení vojenských krizových situací,
- krizové plánování k řešení nevojenských krizových situací.

Krizový plán

Je základním plánovacím dokumentem (krizový plán správního úřadu, kraje a obce s rozšířenou působností), obsahujícím souhrn krizových opatření a postupů k řešení KS. Jeho účelem je vytvořit podmínky pro zajištění připravenosti na KS a jejich řešení pro orgány krizového řízení (dále jen „OKŘ“) a další dotčené subjekty.[4]

Kritická infrastruktura

Kritickou infrastrukturou (dále jen „KI“) se rozumí prvek kritické infrastruktury nebo systém prvků kritické infrastruktury, narušení, jehož funkce by mělo závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu.[2]

Evropská kritická infrastruktura

Evropskou kritickou infrastrukturou (dále jen „EKI“) se rozumí kritická infrastruktura na území České republiky, jejíž narušení by mělo závažný dopad i na další členský stát Evropské unie (dále jen „EU“).[2]

Plán krizové připravenosti

Plán, ve kterém je upravena příprava příslušné právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby k řešení KS.[4]

Prvek kritické infrastruktury

Zejména stavba, zařízení, prostředek nebo veřejná infrastruktura, určené podle průřezových a odvětvových kritérií; je-li prvek KI součástí EKI, považuje se za prvek EKI.[2]

Subjekt kritické infrastruktury

Provozovatel prvku KI; jde-li o provozovatele prvku EKI, považuje se tento za subjekt EKI.[2]

2.2 Krizová legislativa

Následující kapitola se bude zabývat rozбором nejdůležitějších právních norem zabývajících se krizovým řízením.

2.2.1 Vývoj

Počátky vývoje legislativy, která by přispěla k přípravě a efektivnímu řešení mimořádné události (dále jen „MU“), můžeme pozorovat již v období krátce po vzniku samostatné České republiky (dále jen „ČR“), kdy lze zaznamenat první snahy o vytvoření systému koordinace jednotlivých záchranných složek při společném zásahu, tedy jakési položení základů IZS. I přes tyto počáteční snahy je nutno objektivně konstatovat, že až do začátku nového tisíciletí neměla ČR takovou legislativu, která by jasně definovala úlohu státu, samosprávy, soukromého sektoru a občanů při hrozbě vzniku, nebo po vzniku MU ohrožující lidské životy, zdraví, majetek, životní prostředí a vnitřní bezpečnost státu. Zcela zásadní vliv na urychlení vývoje krizové legislativy měly ničivé povodně v roce 1997, které do té doby neměly na území ČR obdoby. Při řešení jejich následků se naplno projevila absence efektivního a funkčního systému, který by byl schopen na tento typ MU reagovat. V následujících letech proto došlo v této oblasti k významným posunům s cílem sjednotit působnosti a pravomoci orgánů státní správy a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a podnikajících fyzických osob a v neposlední řadě fyzických osob při řešení problematiky ochrany před povodněmi, ale také při přípravě na MU, při záchranných a likvidačních pracích (dále jen „ZaLP“) a při ochraně obyvatelstva, stejně tak jako při přípravě na KS.[5]

Jedním ze zákonů, do kterého se následně promítly nové požadavky na řešení MU, byl zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky, který zavedl a definoval pojem *vojenský záchranný útvar* a vymezil úkoly a působnosti těchto útvarů. Na základech tohoto útvaru později vznikl *Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky* (dále jen „ZÚ HZS ČR“). Zcela klíčovým pak byl rok 2001, ve kterém vešel v platnost soubor nových zákonů upravující přípravu na vznik a řešení MU a KS tzv. *krizová legislativa*: [5]

- zákon č. 238/2000 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů; (od 1. 1. 2016 nahrazen zákonem č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky)
- zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů;
- zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (dále jen „krizový zákon“);
- zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů.

2.2.2 Současná platná legislativa

Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému

Tento zákon vymezuje IZS, stanoví složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu.[1]

Prováděcí právní předpisy k zákonu o IZS:

- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 328/2001 Sb., o některých podrobnostech zabezpečení integrovaného záchranného systému
- Nařízení vlády č. 463/2000 Sb. o stanovení pravidel zapojování do mezinárodních záchranných operací, poskytování a přijímání humanitární pomoci a náhrad výdajů vynakládaných právnickými osobami a podnikajícími fyzickými osobami na ochranu obyvatelstva
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 380/2002 Sb., k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva

Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení

Tento zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na KS, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením,

a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury a odpovědnost za porušení těchto povinností. Zákon rovněž zapracovává příslušné předpisy EU a upravuje určování a ochranu EKI.[2]

Prováděcí právní předpisy ke krizovému zákonu:

- č. 462/2000 Sb., Nařízení vlády k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů
- č. 432/2010 Sb., Nařízení vlády o kriteriích pro určení prvků kritické infrastruktury
- č. 75/2001 Sb., Vyhláška Českého báňského úřadu, kterou se stanoví báňsko-technické podmínky pro zřizování využití a ochranu důlních děl vybraných pro využití při krizových situacích pro uplatňování preventivních, technických a bezpečnostních opatření a provádění kontrol
- č. 281/2001 Sb., Vyhláška Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, kterou se provádí § 9 odst. 3 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů

Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy

Zákon upravuje přípravu hospodářských opatření pro 1) *stav nebezpečí*, 2) *nouzový stav*, 3) *stav ohrožení státu* a 4) *válečný stav* (dále jen „krizové stavy“) a přijetí hospodářských opatření po vyhlášení krizových stavů. Zákon stanoví pravomoc vlády a správních úřadů při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy. Stanoví též práva a povinnosti fyzických a právnických osob při přípravě a přijetí hospodářských opatření pro krizové stavy (dále jen „HOPKS“).[6]

Prováděcí právní předpisy k zákonu o HOPKS:

- Vyhláška Správy státních hmotných rezerv č. 498/2000 Sb., o plánování a provádění hospodářských opatření pro krizové stavy

Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru ČR

Podle tohoto zákona je hlavním posláním Hasičského záchranného sboru České republiky (dále jen „HZS ČR“) chránit životy, zdraví a majetek obyvatel před požáry a poskytovat účinnou pomoc při MU. HZS ČR plní úkoly v rozsahu a za podmínek

vyplývající nejen z tohoto zákona ale dále také za podmínek stanovených souvisejícími právními předpisy, zejména pak výše zmíněných zákonů č. 239/2000 Sb., o IZS, dále č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a zákonem č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. HZS ČR je oprávněn uzavírat jménem ČR s určenými subjekty dohody, upravující bližší podmínky a způsob vzájemné spolupráce.[7]

V následujících kapitolách se bude práce jednotlivými zákony a skutečnostmi z nich vyplývajícími dále zabývat.

2.3 Krizové situace

V některých případech může MU nabýt takových rozměrů, že běžná činnost správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek IZS nebo subjektů KI nevede k odvrácení vzniklého ohrožení. Získání dalších zdrojů je možné pouze na úkor omezení běžných funkcí (příp. práv a svobod občanů), popř. vyžádáním zdrojů z území, jež nejsou MU postiženy. Toho lze dosáhnout pouze vyhlášením krizového stavu. V roce 2002 projednala Bezpečnostní rada státu (dále jen „BRS“) materiál, který mimo jiné obsahoval 23 typů možných KS, identifikovaných pro území ČR, včetně stanovení gesčního ministerstva nebo jiného ústředního správního úřadu.[8]

2.4 Krizové stavy

Krizové stavy jsou vyhlášovány v reakci na vznik krizových situací. Za účelem jejich řešení právní řád definuje následující krizové stavy:[2]

- *stav nebezpečí*
- *nouzový stav*
- *stav ohrožení státu*
- *válečný stav*

Základními kritérii pro to, který krizový stav bude vyhlášen, jsou druh MU, rozsah postižení a velikost postiženého území. Po vyhlášení KS vstupují do řešení dané krizové situace OKŘ. Tyto orgány vzniklou KS řeší s použitím krizových opatření, která jsou stanovena krizovým zákonem.[8]

Výše zmíněné krizové stavy lze rozdělit do dvou skupin:[8]

- a) **stavy nesouvisející se zajišťováním obrany ČR** - stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu
- b) **stavy související se zajišťováním obrany ČR** - stav ohrožení státu, válečný stav

Vyhlašování krizových stavů probíhá podle krizového zákona [2], ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, a ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.[9]

2.4.1 Stav nebezpečí

Stav nebezpečí se vyhláší dle krizového zákona [2] jako bezodkladné opatření, jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek IZS nebo subjektů KI. Stav nebezpečí lze vyhlásit jen s uvedením důvodů na nezbytně dlouhou dobu, nejvýše však na 30 dnů, pro celý kraj nebo jeho část. Prodloužení doby je možné pouze se souhlasem vlády. Rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí musí obsahovat krizová opatření včetně jejich rozsahu. Toto rozhodnutí je neprodleně vyhlášeno ve věstníku právních předpisů kraje a uveřejněno na úřední desce kraje a úředních deskách dotčených obcí. Jeho platnost začíná dnem, který se v něm stanoví. Platnost může zaniknout uplynutím doby, na kterou je vyhlášen, rozhodnutím hejtmana nebo vlády, popřípadě může být zrušen vládou z důvodu nesplnění podmínek k jeho vyhlášení.[9]

Stav nebezpečí vyhláší hejtman, v Praze primátor hlavního města Prahy, který o tom neprodleně informuje vládu, Ministerstvo vnitra (dále jen „MV“), sousední kraje i kraje, které mohou být krizovou situací dotčeny. Není-li možné účelně odvrátit vzniklé ohrožení v rámci stavu nebezpečí, hejtman neprodleně požádá vládu o vyhlášení nouzového stavu.[9]

2.4.2 Nouzový stav

Nouzový stav je vyhlášen vládou dle ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. Vláda může vyhlásit nouzový stav v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Hrozí-li nebezpečí z prodlení, může nouzový stav vyhlásit předseda vlády. Jeho rozhodnutí musí vláda do 24 hodin od vyhlášení schválit nebo zrušit.[10]

Vláda o vyhlášení nouzového stavu neprodleně informuje Poslaneckou sněmovnu, která může vyhlášení zrušit. Nouzový stav se může vyhlásit jen s uvedením důvodů na určitou dobu, nejvýše však 30 dnů, pro určité území. Prodloužení doby je možné pouze se souhlasem Poslanecké sněmovny. Současně s vyhlášením nouzového stavu musí vláda vymezit, která práva stanovená ve zvláštním zákoně a v jakém rozsahu se v souladu s Listinou základních práv a svobod omezují a které povinnosti a v jakém rozsahu se ukládají. Nouzový stav končí uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, pokud vláda nebo Poslanecká sněmovna nerozhodnou o jeho zrušení před uplynutím této doby.[10]

2.4.3 Stav ohrožení státu

Stav ohrožení státu je vyhlášen Parlamentem na návrh vlády, dle ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy. Stav ohrožení státu může mít jak vojenský, tak nevojenský charakter. K přijetí usnesení o vyhlášení stavu ohrožení státu je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech poslanců a souhlasu nadpoloviční většiny všech senátorů. Rozsah vyhlášení pro území pokrývá celý stát nebo jeho část. Časová účinnost vyhlášení stavu ohrožení státu není omezena.[10]

2.4.4 Válečný stav

Válečný stav je vyhlášen Parlamentem na základě ústavního zákona č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, je-li ČR napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení. Parlament také rozhoduje o účasti ČR v obranných systémech mezinárodní organizace, jíž je ČR členem.[11]

Podle tohoto zákona Parlament vyslovuje souhlas:[11]

- a) s vysláním ozbrojených sil ČR mimo území ČR,
- b) s pobytem ozbrojených sil jiných států na území ČR, nejsou-li taková rozhodnutí vyhrazena vládě.

Vláda rozhoduje o vyslání ozbrojených sil ČR mimo území ČR a o pobytu ozbrojených sil jiných států na území ČR, a to nejdéle na dobu 60 dnů, jde-li o:[11]

- a) plnění závazků z mezinárodních smluv o společné obraně proti napadení,
- b) účast na mírových operacích podle rozhodnutí mezinárodní organizace, jíž je ČR členem, a to se souhlasem přijímajícího státu,
- c) účast na záchranných pracích při živelních pohromách, průmyslových nebo ekologických haváriích.

Vláda dále rozhoduje o průjezdu ozbrojených sil jiných států, nebo o jejich přeletu nad územím ČR a také o účasti ozbrojených sil ČR na vojenských cvičeních mimo území ČR a o účasti ozbrojených sil jiných států na vojenských cvičeních na území ČR. Rozsah vyhlášení pro území platí pro celou ČR. Časová účinnost vyhlášení válečného stavu není omezena. Přehled všech krizových stavů je znázorněn na Obrázku 1.

Krizové stavy a jejich vyhlášení					
Krizový stav	Právní předpis	Vyhlašuje	Rozsah	Doba trvání	Důvod
Stav nebezpečí (SN)	z. č. 240/2000 Sb. krizový zákon	Hejtmán / primátor hl. m. Prahy > Věstník právních předpisů kraje	Celé území kraje či jeho část.	Max. 30 dnů (se souhlasem Vlády České republiky lze prodloužit)	„Jsou-li ohroženy životy, zdraví, majetek, životní prostředí, pokud nedosahuje intenzita ohrožení značného rozsahu, a není možné odvrátit ohrožení běžnou činností správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo subjektů kritické infrastruktury.“ (§ 3 z. č. 240/2000 Sb., krizový zákon)
Nouzový stav (NS)	ÚZ. č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky	Vláda České republiky > Věstník vlády	Celé území ČR či její část.	Max. 30 dnů (se souhlasem Poslanecké sněmovny lze prodloužit)	„v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.“ (čl. 5 ÚZ č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky)
Stav ohrožení státu (SOS)	čl. 7. ÚZ. č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky	Parlament České republiky na návrh Vlády České republiky > Sběrka zákonů	Celé území ČR či její část.	Do odvolání	„je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.“ (čl. 7 ÚZ č. 110/1998 Sb. o bezpečnosti České republiky)
Válečný stav (VS)	ÚZ. č. 1/1993 Sb., (Ústava ČR), čl. 43 ÚZ. č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti ČR, čl. 2	Parlament České republiky > Sběrka zákonů	Celé území ČR.	Do odvolání	„je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně proti napadení.“ (čl. 43. ÚZ č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky)

Obrázek 1: Krizové stavy a jejich vyhlášení [12]

2.5 Krizové řízení

Aby byl stát schopen plnit zákonem stanovené základní povinnosti za KS, využívá se k tomuto účelu systém krizového řízení, který je uplatňován jak v oblasti krizové připravenosti, tak i při řešení vzniklých KS. Na fungování systému krizového řízení se podílejí tzv. orgány krizového řízení, ale i další orgány.[13]

2.5.1 Zákon o krizovém řízení

Tento zákon upravuje problematiku přípravy a řešení KS, které nesouvisí se zajišťováním obrany. Za účelem plnění základních povinností státu, stanovených zákonem při vyhlášení krizového stavu, se využívá systém krizového řízení. Krizový zákon[2] stanovuje kompetence hejtmanovi kraje a v Praze primátorovi hlavního města Prahy (dále jen „hejtman“) při řešení krizových situací a dává mu významný nástroj pro řešení KS na území kraje, a to možnost vyhlásit stav nebezpečí pro část resp. celé území kraje.[14]

Zákon rovněž poskytuje významné kompetence vládě, která může vyhlášovat v době nouzového stavu nebo stavu ohrožení státu krizová opatření, která mimo jiné mohou omezovat základní práva občanů. Vláda při zajišťování připravenosti ČR na KS ukládá úkoly ostatním OKŘ, řídí a kontroluje jejich činnost. Mezi ústředními orgány státní správy sehrává významnou úlohu MV, které má za úkol koordinovat přípravu na krizové stavy a jejich řešení a při tom:[14]

- sjednocovat postupy ministerstev, krajských úřadů, obecních úřadů, právnických osob a podnikajících fyzických osob,
- organizovat instruktáže, školení a další přípravu k získání zvláštní odborné způsobilosti pracovníků OKŘ,
- provádět kontrolu krizových plánů zpracovaných ostatními ministerstvy a ve spolupráci s příslušným ministerstvem kontrolu krizových plánů krajů,
- vést ústřední evidenci údajů o přechodných změnách pobytu osob.

2.5.2 Orgány krizového řízení

OKŘ jsou odpovědné za zajištění připravenosti na řešení KS. Zabezpečují analýzu a vyhodnocení možných ohrožení, plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s přípravnými opatřeními, řešením KS nebo ochranou KI.[8]

Krizový zákon definuje následující orgány krizového řízení:[2]

- **vláda**
- **ministerstva a jiné ústřední správní úřady (dále jen „ÚSÚ“)**
- **orgány kraje a další orgány s působností na území kraje**
 - Hejtman, krajský úřad
 - Hasičský záchranný sbor kraje (dále jen „HZS kraje“)
 - Policie České republiky
- **orgány obce s rozšířenou působností**
 - starosta obce s rozšířenou působností (dále jen „ORP“)
 - obecní úřad obce s rozšířenou působností
- **orgány obce**
 - starosta obce
 - obecní úřad

2.5.3 Další orgány podílející se na zajištění krizových stavů

Mezi další orgány, které se také podílejí na přípravě a řešení KS v rámci správního území patří Bezpečnostní rady (dále jen „BR“) a krizové štáby (dále jen „KŠ“).[15]

Bezpečnostní rada

BR jsou zřízeny k přípravě na řešení KS a jsou poradním orgánem zřizovatele. Na svém jednání projednávají zejména stav připravenosti území a orgánů na řešení KS a k tomu zpracovanou dokumentaci. BR se vyskytují na několika úrovních:[8]

1) Bezpečnostní rada státu

BRS státu je stálým pracovním orgánem vlády pro koordinaci problematiky bezpečnosti ČR a pro přípravu návrhů opatření k jejímu zajištění. BRS tvoří předseda vlády a další

členové vlády, celkem má BRS 9 členů. Podle rozhodnutí vlády BRS vytváří pět stálých výborů:[8]

- výbor pro koordinaci zahraniční bezpečnostní politiky (gesce Ministerstva zahraničních věcí),
- výbor pro obranné plánování (gesce Ministerstva obrany),
- výbor pro vnitřní bezpečnost (gesce MV),
- výbor pro civilní nouzové plánování (gesce MV),
- výbor pro zpravodajskou činnost (gesce premiéra).

2) Bezpečnostní rada kraje

BR kraje je poradním orgánem hejtmana pro přípravu na KS. Předsedou bezpečnostní BR kraje je hejtman, který jmenuje členy BR kraje. Na jednání BR kraje se projednává a posuzuje stav zabezpečení a stav připravenosti na KS na území kraje. BR kraje má nejvýše 10 členů, které jmenuje hejtman. Jednání BR kraje se uskutečňuje nejméně dvakrát ročně.[8]

3) Bezpečnostní rada ORP

Předsedou BR ORP je starosta ORP, který jmenuje členy bezpečnostní rady ORP. BR ORP je poradním orgánem starosty ORP pro přípravu na KS. Na jednání BR ORP se projednává a posuzuje stav zabezpečení a stav připravenosti na KS ve správním obvodu ORP. BR ORP má nejvýše 8 členů, které jmenuje starosta ORP. Jednání BR ORP se uskutečňuje nejméně dvakrát ročně.[8]

Krizový štáb

KŠ je pracovním orgánem zřizovatele pro řešení KS. Členové KŠ v době řešení vzniklé KS připravují předsedovi krizového štábu podklady a návrhy řešení.[8]

1) Ústřední krizový štáb

Ústřední krizový štáb (dále jen „ÚKŠ“) je pracovním orgánem vlády pro řešení KS. Jeho složení a činnost upravuje Statut ÚKŠ, který schvaluje vláda. ÚKŠ má 17 členů. Předsedu štábu jmenuje předseda vlády podle charakteru KS buď ministra vnitra (nevojenské ohrožení) nebo ministra obrany (vojenské ohrožení). ÚKŠ zabezpečuje operativní koordinaci, sledování a vyhodnocování stavu realizace opatření přijímaných vládou,

ministerstvy a jinými správními úřady a orgány územních samosprávných celků k zamezení vzniku nebo k řešení vzniklé KS nebo jiné závažné situace a poskytuje podporu činnosti OKŘ územních správních úřadů a orgánům územních samosprávných celků.[8,15]

2) Krizový štáb kraje, ORP a obce

KŠ kraje a KŠ ORP jsou pracovním orgánem zřizovatele pro řešení KS. Předsedou KŠ kraje je hejtman, který jmenuje členy KŠ kraje. Předsedou KŠ ORP je starosta ORP, který jmenuje členy KŠ ORP. Hejtman kraje nebo starosta ORP může použít KŠ při koordinaci ZaLP na strategické úrovni podle zákona o IZS [1]. Starosta obce si za účelem přípravy na KS a jejich řešení může zřídit KŠ obce jako svůj pracovní orgán. Složení a činnost KŠ obce se řídí podle místních podmínek a možností obce.[8]

2.6 Kritická infrastruktura

Potřeba chránit životně důležité zdroje a systémy, které zajišťují bezproblémový chod společnosti, později pak státu, se objevovala již od pradávna. Zajištění dostatku zdrojů nutných k přežití a jejich následná ochrana bylo klíčové pro přežití a další rozvoj společnosti. Ze začátku se jednalo zejména o potraviny, pitnou vodu nebo materiál potřebný k zachování výroby, ke kterým se v pozdějších dobách přidala například oblast energetiky, dopravy nebo komunikačních a informačních systémů. Ruku v ruce se zrychlujícím se rozvojem společnosti se zároveň zvyšuje závislost lidstva na moderních technologiích a masovém využívání zdrojů. Společně s tímto fenoménem také roste význam ochrany všech důležitých složek, umožňující fungování moderního světa. K jejich souhrnnému označení se dnes používá pojem KI. Zásadním zlomem v přístupu k ochraně subjektů KI se stal teroristický útok z 21. září 2001 v USA. Do popředí se tak dostala zejména ochrana KI před teroristickými útoky.[8]

2.6.1 Vývoj ochrany kritické infrastruktury v České republice

Na území ČR fungoval před rokem 1989 tzv. systém zvyšování odolnosti národního hospodářství směřovaný na přípravu činnosti za války. Nicméně tento systém byl zaměřen pouze na ochranu hospodářství související s vojenským ohrožením, nikoli však na ochranu za MU nebo KS nevojenského charakteru, a tudíž tuto oblast neřešil komplexně. Zásadní posun nepřinesl ani začátek 90. let, který se v důsledku konce Studené války, nesl spíše ve znamení postupného snižování zájmu o civilní ochranu jako celku. Výraznou

změnu přinesl teprve začátek druhého tisíciletí, kdy byla pod vlivem MU posledních let, přijata již zmíněná krizová legislativa, která se opět začala zabývat problematikou určování a ochrany klíčových oblastí nezbytných pro fungování státu. Na rozvoj problematiky v oblasti ochrany obyvatelstva a ochrany KI mělo rovněž velký vliv členství ČR v mezinárodních organizacích, zejména v Severoatlantické alianci (dále jen „NATO“) a EU.[16] Až do roku 2011 však byla v ČR problematika KI řešena pouze přijímáním dokumentů nelegislativního charakteru, které byly projednávány v rámci BRS nebo vlády ČR.[8]

Počáteční činnosti, prováděné v ČR v rámci KI se především orientovaly na ochranu počítačových sítí, a to v souvislosti usnesením BRS č. 123 z r. 2000. Na základě tohoto usnesení byl Úřad pro veřejné informační systémy pověřen zpracováním projektu *„Strategie výstavby informačních systémů na podporu krizového plánování a řízení ve státní správě“*. V rámci jednoho z prvních jednání na úrovni centrálních státních orgánů, zabývajících se komplexněji otázkami KI, byl stanoven úkol zpracovat problematiku KI a projednat tento materiál ve Výboru pro civilní nouzové plánování (dále jen „VCNP“). VCNP tak učinil na své schůzi dne 24. září 2002, kde bylo akceptováno pojímat zaměření tzv. *národní kritické infrastruktury* na následující oblasti:[17]

- systém dodávky energií, především elektřiny;
- systém dodávky vody;
- systém odpadového hospodářství;
- přepravní síť;
- komunikační a informační systémy;
- bankovní a finanční sektor;
- nouzové služby (policie, hasičské záchranné sbory, zdravotnictví);
- veřejné služby (zásobování potravinami, sociální služby, pohřební služby);
- státní správa a samospráva.

Na základě usnesení BRS č. 59/2003, byly v roce 2003 zpracovány první seznamy subjektů KI ve zmíněných devíti oblastech, které se tehdy členily na tři úrovně - celostátní, krajskou a místní. Vzhledem k nejednotným kritériím se počty subjektů, zejména na regionální a místní úrovni, u jednotlivých krajů výrazně lišily. V červenci 2007 projednala BRS *„Zprávu o řešení problematiky KI v ČR“*, jejíž součástí byl aktualizovaný

návrh oblastí KI v ČR (tyto se později staly odvětvími KI). V únoru 2008 projednala vláda harmonogram zpracování dvou zásadních dokumentů, a to „*Komplexní strategie ČR k řešení problematiky kritické infrastruktury*“ [18] a „*Národního programu ochrany kritické infrastruktury*“ [19], které byly následně vládou schváleny v únoru 2010.[8]

Dalším významným krokem byla nutnost začlenění „*směrnice Rady 2008/114/ES, o určování a označování evropských kritických infrastruktur a posuzování potřeby zvýšit jejich ochranu*“ platné od roku 2009, do českého právního řádu. Její implementace byla vyřešena cestou novelizace krizového zákona [2] a novelizace nařízení vlády č. 462/2000 Sb. [20]. Dnem 1. ledna 2011 současně vešlo v platnost nové nařízení vlády č. 432/2010 Sb., o kritériích pro určení prvku KI [21]. Tímto krokem bylo završeno zapracování problematiky KI do českého právního řádu a vytvořeny podmínky pro její řešení na národní úrovni.[8]

2.6.2 Vývoj ochrany kritické infrastruktury v rámci EU

V rámci evropského prostoru docházelo k prvním diskuzím o podobě ochrany kritické infrastruktury nejprve na úrovni jednotlivých států. Mezi první státy, které se začaly zabývat problematikou ochrany KI, patřily Velká Británie a Německo. Orgány EU začaly řešit problematiku KI až později, a to zejména po hromadných výpadcích elektrické energie v některých státech EU, které se udály v důsledku přírodních katastrof. Mezi další impulsy patřily zejména teroristické útoky v Madridu a v Londýně. Za počátek příprav na ochranu kritické infrastruktury lze považovat rok 2004, kdy Evropská Rada a Evropská Komise zahájila jednání a přípravu programu pro ochranu KI pod názvem *European Programme for Critical Infrastructure Protection* (dále jen „EPCIP“).[22] Jedním z důvodů k tvoření EPCIP bylo zkvalitnění evropské prevence, připravenosti a odezvy na teroristické útoky.[23]

Na základě jednotného stanoviska členských států Evropské unie Evropská Rada a Evropská Komise potvrdily, že národní KI zůstává nadále v odpovědnosti a jurisdikci příslušného členského státu EU. V roce 2006 pak byly předloženy dva dokumenty Evropské Komise. Jednalo se o návrh směrnice „*Evropské Rady o určení a stanovení evropské kritické infrastruktury a vyhodnocení potřeb zlepšení její ochrany*“ a „*Sdělení Evropské Komise o EPCIP*“. Ke konci roku 2008 pak EU schválila a vydala v Úředním věstníku Evropské unie již zmíněnou Směrnicí Rady 2008/114/ES.[23]

Primární a konečnou odpovědnost za ochranu EKI nesou členské státy a vlastníci této infrastruktury. Zároveň by takové EKI měly být identifikovány a označeny dle společného postupu. Bezpečnostní požadavky na tyto infrastruktury by měly být hodnoceny na základě společného minimálního přístupu. Informace, které se týkají označení konkrétní infrastruktury za EKI, by měly být utajované na příslušné úrovni v souladu se současnými právními předpisy EU a členských států.[24]

2.6.3 Kritéria pro určování prvků KI

Základní kritéria pro určení prvků kritické infrastruktury můžeme posuzovat z hlediska:[19]

a) Nenahraditelnosti

Hlediskem nenahraditelnosti se rozumí skutečnost, že při narušení nebo zničení jsou nutné opravy, rekonstrukce nebo výstavba prvku nebo jeho části. Činnost nelze nahradit v krátkém časovém období a až do obnovy činnosti je možné náhradu řešit pouze provizorně, nicméně tím bude významně ovlivněn život obyvatelstva a fungování veřejné správy. Bude omezeno nebo znemožněno naplňování některých základních potřeb (např. dodávky elektřiny, plynu, fungování komunikačních prostředků, služeb atd.). Přitom může, ale nemusí být, vyhlášen krizový stav. Bude nutné vyhlásit regulační stupně, stavy nouze nebo omezení, které mohou dosáhnout celostátní úrovně.[19]

b) Nahraditelnosti

Pod hlediskem nahraditelnosti se rozumí fakt, že při narušení nebo zničení jsou nutné opravy, rekonstrukce nebo výstavba prvku nebo jeho části. Jejich činnost lze však nahradit jiným subjektem nebo provizorním způsobem v dostačující úrovni a rozsahu.[19]

Nezbytným předpokladem pro určení prvku KI je splnění dvou základních podmínek:[8]

- naplnění definice KI a prvku KI podle krizového zákona [2],
- aplikace průřezových a odvětvových kritérií podle nařízení vlády č. 432/2010 Sb. [21], kdy musí prvek splnit alespoň jedno z průřezových kritérií a dále některé z odvětvových kritérií podle charakteru navrhovaného prvku.

Průřezová a odvětvová kritéria

Průřezové kritéria představují soubor hledisek pro posuzování závažnosti vlivu narušení funkce prvku KI s mezními hodnotami, které zahrnují rozsah ztrát na životě, dopad na zdraví osob, mimořádně vážný ekonomický dopad nebo dopad na veřejnost v důsledku rozsáhlého omezení poskytování nezbytných služeb nebo jiného závažného zásahu do každodenního života. Mezi průřezová kritéria pro určení prvku KI patří hledisko:[21]

- a) obětí s mezní hodnotou více než 250 mrtvých nebo více než 2 500 osob s následnou hospitalizací po dobu delší než 24 hodin,
- b) ekonomického dopadu s mezní hodnotou hospodářské ztráty státu vyšší než 0,5 % hrubého domácího produktu,
- c) dopadu na veřejnost s mezní hodnotou rozsáhlého omezení poskytování nezbytných služeb nebo jiného závažného zásahu do každodenního života postihujícího více než 125 000 osob.

Odvětvová kritéria představují technické nebo provozní hodnoty k určování prvku KI v odvětvích:[21]

- energetika,
- vodní hospodářství,
- potravinářství a zemědělství,
- zdravotnictví,
- doprava,
- komunikační a informační systémy,
- finanční trh a měna,
- nouzové služby,
- veřejná správa.

Podrobná odvětvová kritéria jsou přílohou k tomuto nařízení vlády.[21]

2.6.4 Proces určování prvků kritické infrastruktury

V procesu určování prvků KI se postupuje dvěma odlišnými způsoby podle toho, zda provozovatelem potenciálního prvku je nebo není organizační složka státu (dále jen „OSS“). Proces určování prvků KI pak probíhá následovně:[8]

a) Prvky KI, jejichž provozovatelem je OSS

Ministerstva a ÚSÚ a Česká národní banka (dále jen „ČNB“) zasílají MV návrhy prvků KI a evropské KI, jejichž provozovatelem je OSS. MV následně zpracuje seznam, který je podkladem pro určení prvků KI a evropské KI a ten postoupí vládě, která tyto prvky určí, projedná a schválí navržený seznam.

b) Prvky KI, jejichž provozovatelem není OSS

Ministerstva a ÚSÚ a ČNB určí opatřením obecné povahy prvky KI a evropské KI, jejichž provozovatelem není OSS. O tomto určení informují bez zbytečného odkladu MV.

2.6.5 Povinnosti subjektu kritické infrastruktury

Subjekt KI odpovídá za ochranu prvku KI. Ochranou KI se rozumí proces, který při zohlednění všech rizik směřuje k zajištění fungování subjektů a objektů KI a vazeb mezi nimi a který zahrnuje také fyzickou ochranu KI.[14] Za tímto účelem je subjekt KI povinen:[2]

- a) Vypracovat plán krizové připravenosti subjektu KI do 1 roku od rozhodnutí vlády nebo dne nabytí právní moci opatření obecné povahy, kterým byl prvek KI určen,
- b) umožnit příslušnému ministerstvu nebo jinému ÚSÚ vykonání kontroly plánu krizové připravenosti subjektu KI a ochrany prvku KI včetně umožnění vstupů a vjezdů na pozemky a do prostorů, ve kterých se tento prvek nachází,
- c) oznámit příslušnému ministerstvu nebo jinému ÚSÚ bez zbytečného odkladu informace o organizační, výrobní nebo jiné změně, je-li zřejmé, že tato změna může mít vliv na určení prvku KI, zejména informace o trvalém zastavení provozu, ukončení činnosti, nebo restrukturalizaci.
- d) určit tzv. styčného bezpečnostního zaměstnance, který splňuje požadavky odborné způsobilosti a poskytuje za subjekt KI součinnost při plnění úkolů podle krizového zákona [2].

2.7 Krizové plánování

Krizové plánování je ucelený soubor postupů, metod a opatření, které věcně příslušné orgány užívají při přípravě na činnost v KS a k minimalizaci možných zdrojů KS a jejich škodlivých následků. Výstupem krizového plánování je pak krizový plán nebo plán krizové připravenosti.[14]

Cíle krizového plánování jsou zejména následující:[25]

- připravit podmínky pro eliminaci možností vzniku MU nebo KS a odstraňování jejich následků,
- zabezpečit připravenost potřebných SaP a zdrojů pro zvládnutí MU a KS,
- vytvořit organizační strukturu pro aktivaci bezpečnostního systému ke zvládnutí MU a KS,
- vytvořit databanku základních identifikačních a komunikačních údajů o subjektech krizového řízení a také postižených MU nebo KS,
- vytvořit přehled požadavků orgánů veřejné správy na hospodářské zabezpečení za krizových stavů,
- připravit přehled o zabezpečení nezbytných dodávek pro HOPKS,
- zabezpečit pokrytí požadavků vyplývajících z krizových plánů,
- připravit metodiky pro činnost pracovníků krizového řízení všech stupňů a oblastí,
- připravit systém vyrozumění, varování a informování obyvatelstva a vyčleněných SaP.

2.7.1 Krizový plán

Krizový plán je soubor dokumentů obsahující popis a analýzu hrozeb, souhrn krizových opatření a postupů, které ministerstva, ÚSÚ a orgány krajů zpracovávají k zajištění připravenosti na řešení KS. Obsahuje plánovací, metodické a informační dokumenty, které se používají při rozhodovací, řídicí a koordinační činnosti v KS. Způsob zpracování a náležitosti krizového plánu kraje a plánu krizové připravenosti jsou stanoveny nařízením vlády č. 462/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.[14] Aktualizace krizového plánu probíhá ve čtyřletých cyklech od jeho schválení. Pokud dojde ke změně, která má závažný dopad na obsah plánu, provádí se jeho aktualizace bezodkladně.[25]

Krizový plán zpracovávají:[2]

- Ministerstva a jiné správní úřady k zajištění připravenosti na řešení KS v oboru své působnosti; schvaluje příslušný ministr nebo vedoucí správního úřadu,
- ČNB (v oblasti měnové politiky a bankovníctví), která spolupracuje s ministerstvy při zpracovávání jejich krizových plánů; schvaluje guvernér ČNB,
- jiné státní orgány (např. Kancelář Poslanecké sněmovny, Kancelář Senátu, Kancelář prezidenta republiky, Nejvyšší kontrolní úřad atd.),
- kraje (krizový plán kraje), který zpracovává na základě poskytnutých údajů HZS kraje a následně jej po projednání v BR kraje schvaluje hejtman,
- ORP (krizový plán ORP), který zpracovává na základě poskytnutých údajů HZS kraje a následně jej po projednání v BR ORP schvaluje starosta ORP.

2.7.2 Struktura KP

Krizový plán se dělí na základní, operativní a pomocnou část. Jednotlivé části obsahují:[20]

1. Základní část

- a) charakteristiku organizace krizového řízení,
- b) přehled možných zdrojů rizik a analýzy ohrožení,
- c) přehled právnických osob a podnikajících fyzických osob, které zajišťují plnění opatření vyplývajících z krizového plánu,
- d) přehled prvků KI a prvků EKI určených příslušným ministerstvem, jiným ÚSÚ nebo ČNB (*pouze v krizovém plánu ministerstva, jiného ÚSÚ, ČNB nebo jiného státního orgánu*).

V případě krizového plánu kraje, respektive ORP, je v základní části uveden přehled prvků KI a EKI nacházejících se na území kraje, respektive správním obvodu ORP.[20]

2. Operativní část

- a) přehled krizových opatření a způsob zajištění jejich provedení,
- b) plán nezbytných dodávek,
- c) způsob plnění regulačních opatření,
- d) přehled spojení na subjekty podílející se na připravenosti na KS a jejich řešení,

- e) rozpracování typových plánů na postupy pro řešení konkrétních druhů hrozících KS identifikovaných v analýze ohrožení,
- f) přehled plánů zpracovaných podle zvláštních právních předpisů využitelných při řešení KS.

V případě, že je zpracovatelem ministerstvo, jiný ÚSÚ, ČNB, nebo jiný státní orgán, obsahuje tato část navíc plán hospodářské mobilizace.[20]

3. Pomocná část

- a) přehled právních předpisů využitelných při přípravě na KS a jejich řešení,
- b) zásady manipulace s krizovým plánem,
- c) geografické podklady,
- d) další dokumenty související s připraveností na KS a jejich řešením,
- e) typový plán, který příslušné ministerstvo, jiný ÚSÚ nebo ČNB zpracovává ve své působnosti a kterým stanoví pro konkrétní druh KS doporučené typové postupy, zásady a opatření pro jejich řešení, *(pouze v případě, že je zpracovatelem ministerstvo, jiný ÚSÚ, ČNB, nebo jiného státního orgánu)*,
- f) vzor rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí *(pouze krizový plán kraje)*.

2.7.3 Typové plány

Typový plán je dokument, kterým příslušné ministerstvo nebo jiný ÚSÚ stanoví pro řešení konkrétního druhu KS doporučené typové postupy, zásady a opatření. Typové plány jsou následně rozpracovány v operativní části krizových plánů na postupy pro řešení konkrétních druhů hrozících KS identifikovaných zpracovatelem krizového plánu v analýze ohrožení.[26]

Z důvodu neustále se zvyšujícího počtu MU, který souvisí především se všeobecným rozvojem moderních technologií, byla *Koncepcí ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030* identifikována potřeba provést novou analýzu hrozeb pro území ČR. Koncepce dále stanovila, aby byly zjištěné poznatky vyplývající z provedené analýzy hrozeb zapracovány do právních předpisů a technických norem.[27] Odpovědnost za provedení analýzy byla dána MV, které ji mělo provést společně s dalšími dotčenými ministerstvy a jinými správními úřady. Výstupem z této analýzy bylo definování nových typů KS a s nimi souvisejících typových plánů. Jejich přehled je zobrazen na Obrázku 2.[8]

P. č.	Typový plán	Gestor zpracování
1.	Dlouhodobé sucho	MŽP
2.	Extrémně vysoké teploty	MŽP
3.	Přivalová povodeň	MŽP
4.	Vydatné srážky	MŽP
5.	Extrémní vítr	MŽP
6.	Povodeň	MŽP
7.	Epidemie - hromadné nákazy osob	MŽd
8.	Epifytie - hromadné nákazy polních kultur	MZe
9.	Epizootie – hromadné nákazy zvířat	MZe
10.	Narušení dodávek potravin velkého rozsahu	MZe
11.	Narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací	ČTÚ
12.	Narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury	NBÚ
13.	Zvláštní povodeň	MZe
14.	Únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení	MŽP
15.	Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu	MZe
16.	Narušení dodávek plynu velkého rozsahu	MPO
17.	Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu	SSHR
18.	Radiační havárie	SÚJB
19.	Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu	MPO
20.	Migrační vlny velkého rozsahu	MV
21.	Narušování zákonnosti velkého rozsahu (včetně terorismu)	MV
22.	Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu	MF

Obrázek 2: Přehled typových plánů a jejich gestorů [28]

2.7.4 Plán krizové připravenosti

Plán krizové připravenosti je plánovacím dokumentem právnických a podnikajících fyzických osob (dále jen „PaPFO“), který slouží k zajištění připravenosti a plnění opatření vyplývajících z krizového plánu a plánu krizové připravenosti územního správního úřadu podle krizového zákona.[2] Rovněž je plánovacím dokumentem pro státní a veřejné instituce určené svým nadřízeným orgánem jako jsou např. ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní, záchranné a havarijní sbory a služby nebo vybraná zdravotnická zařízení.[25] Plán krizové připravenosti obsahuje postupy k realizaci opatření vyplývajících z krizového plánu za KS. Pokud je zpracovatelem plánu krizové připravenosti subjekt KI, pak hovoříme o plánu krizové připravenosti subjektu KI.[8] Oba plány jsou zpracovány, aktualizovány a ověřovány mimo období hrozby vzniku MU nebo KS příslušnými OKŘ. Aktualizace plánů se provádí ve čtyřletých cyklech od jeho schválení. Dojde-li ke změně, která má závažný dopad na jejich obsah, provádí se jejich aktualizace bezodkladně.[25]

Náležitosti plánu krizové připravenosti

Plán krizové připravenosti se skládá ze základní části, operativní části a pomocné části:[20]

1. Základní část obsahuje

- a) vymezení předmětu činnosti PaPFO a úkolů a opatření, které byly důvodem zpracování plánu krizové připravenosti,
- b) charakteristiku krizového řízení,
- c) přehled a hodnocení možných zdrojů rizik a analýzy ohrožení a jejich možný dopad na činnost PaPFO.

2. Operativní část obsahuje

- a) přehled opatření vyplývajících z krizového plánu příslušného OKŘ a způsob zajištění jejich provedení,
- b) způsob zabezpečení akceschopnosti PaPFO pro zajištění provedení krizových opatření a ochrany činnosti PaPFO,
- c) postupy řešení KS identifikovaných v analýze ohrožení,
- d) plán opatření hospodářské mobilizace u dodavatelů mobilizační dodávky,
- e) přehled spojení na příslušné OKŘ,
- f) přehled plánů zpracovávaných podle zvláštních právních předpisů využitelných při řešení KS.

3. Pomocná část obsahuje

- a) přehled právních předpisů využitelných při přípravě na MU nebo KS a jejich řešení,
- b) přehled uzavřených smluv k zajištění provedení opatření, které byly důvodem zpracování plánu krizové připravenosti,
- c) zásady manipulace s plánem krizové připravenosti,
- d) geografické podklady,
- e) další dokumenty související s připraveností na MU nebo KS a jejich řešením.

Náležitosti plánu krizové připravenosti subjektu KI

Plán krizové připravenosti subjektu KI se skládá ze základní části, operativní části a pomocné části.[20]

Základní část obsahuje kromě náležitostí uvedených v plánu krizové připravenosti dále také seznam prvků KI a identifikaci možných ohrožení funkce prvku KI.[20]

Operativní část obsahuje kromě náležitostí uvedených v plánu krizové připravenosti další náležitosti zaměřené na ochranu funkce prvku KI s doplněním stanovených opatření na jeho ochranu.[20]

Pomocná část obsahuje kromě náležitostí uvedených v plánu krizové připravenosti další náležitosti zaměřené na ochranu funkce prvku KI.[20]

2.7.5 Způsob zpracování plánu krizové připravenosti

a) Právnícké a fyzické osoby

Právnícké a fyzické osoby při přípravě plánu krizové připravenosti projednávají s příslušným OKŘ, který zpracovává krizový plán:[25]

- zaměření a rozsah plánu krizové připravenosti zpracovávaného ve své působnosti,
- podíl a rozsah spolupráce s dalšími subjekty na zpracování plánu krizové připravenosti a způsob jejího zajištění,
- termíny pro průběžnou kontrolu prací, závěrečný termín zpracování plánu krizové připravenosti,
- způsob manipulace s plánem krizové připravenosti.

b) Subjekt KI

Subjekt KI odpovídá za ochranu prvku KI. Z tohoto důvodu je povinen vypracovat plán krizové připravenosti subjektu KI do 1 roku od rozhodnutí vlády, kterým byl prvek KI určen. Při přípravě plánu krizové připravenosti subjektu KI postupuje při jeho projednání s příslušným ministerstvem, jiným ÚSÚ nebo ČNB stejně jako PaPFO. Navíc s ním dále projedná možná ohrožení funkce prvku KI a opatření na jeho ochranu. Subjekt KI má rovněž povinnost umožnit ministerstvu a jinému ÚSÚ provádění kontrol plánu krizové připravenosti a ochrany prvků KI, včetně umožnění vstupů a vjezdů na pozemky a do prostorů, ve kterých se nacházejí. Subjekty KI mají vůči příslušným ministerstvům nebo jiným ÚSÚ oznamovací povinnost. Jedná se o poskytnutí informací a organizační, výrobní nebo jiné změně, jestliže tato změna může mít vliv na určení prvku KI.[25]

2.8 Integrovaný záchranný systém

V předchozí části práce již byly nastíněny hlavní důvody, respektive události konce minulého tisíciletí, které vedly ke snahám o vytvoření jednotného systému koordinace záchranných složek při přípravě na MU a likvidaci jejich následků. Příkladem konkrétního kroku může být rok 1993, kdy bylo přijato usnesení vlády, ve kterém byly obsaženy zásady IZS. Tyto zásady byly následně formou novelizací implementovány do zákona č. 425/1990 Sb., o okresních úřadech, úpravě jejich působnosti a o některých dalších opatřeních s tím souvisejících. Tímto byla okresním úřadům stanovena povinnost organizovat na svém území IZS prostřednictvím havarijních komisí okresů. Toto řešení se však ukázalo jako nefunkční, zejména z důvodu rozdílného přístupu jednotlivých okresů k této problematice a tak se již zmíněné ničivé povodně roku 1997 staly posledním impulsem ke konečnému komplexnímu řešení koordinace záchranných složek při MU. Základy samotného IZS pak byly definitivně položeny v roce 2001, kdy spolu s další krizovou legislativou, vešel v platnost zákon o IZS [1].[29]

IZS se podle § 2 zákona o IZS [1] rozumí koordinovaný postup jednotlivých složek při přípravě na MU a při provádění ZaLP, přípravu na MU škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy a také havárie, které ohrožují život, zdraví, majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení ZaLP.[1]

K aktivaci IZS dochází v případě vzniku MU a při potřebě provádět současně ZaLP dvěma nebo více složkami IZS. Pro aktivaci a následnou koordinaci složek IZS byla zřízena tzv. operační a informační střediska IZS (dále jen „OPIS IZS“). Tato střediska jsou dostupná 24 hodin denně na jednotných tísňových linkách 150 (HZS ČR), 155 (Zdravotnická záchranná služba), 158 (Policie České republiky) a také na jednotném evropském čísle tísňového volání 112.[30] Roli OPIS IZS plní krajské operační a informační středisko HZS. Primárním úkolem OPIS je přijímat a vyhodnocovat informace o MU a následně povolávat příslušné složky IZS na místo události, koordinovat ZaLP, předávat informace mezi jednotlivými složkami, povolávat další SaP na místo MU, vyzoomět státní orgány a orgány územních samosprávných celků a v neposlední řadě varovat obyvatelstvo na dotčeném území. Povolávání jednotlivých složek IZS na místo MU se řídí podle poplachového plánu IZS. Ten existuje na dvou úrovních, a sice na úrovni státu tzv. Ústřední poplachový plán IZS, na úrovni krajské tzv. Poplachový plán IZS kraje.[31]

2.8.1 Složky Integrovaného záchranného systému

IZS ČR se dělí na dvě hlavní části, konkrétně na základní složky IZS a ostatní složky IZS. Mezi **základní složky IZS** podle § 4 zákona o IZS patří:[1]

- 1) Hasičský záchranný sbor České republiky
- 2) Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany
- 3) Zdravotnická záchranná služba
- 4) Policie České republiky

Základní složky IZS zajišťují nepřetržitou pohotovost pro příjem ohlášení vzniku MU, její vyhodnocení a neodkladný zásah v místě MU, přičemž klíčovou roli zde hraje HZS ČR. V případě jednotek požární ochrany jsou jako základní složky IZS zahrnuty jednotky sborů dobrovolných hasičů, které jsou zřízeny obcí, nebo podnikem a jsou zařazené do plošného pokrytí v rámci území kraje.[32] Za účelem ochrany obyvatelstva rozmísťuje IZS své SaP po celém území ČR tak, aby byly schopny dorazit na místo MU ve stanovených časech.[1]

Ostatními složkami IZS se podle § 4 zákona o IZS rozumí následující:[1]

- 1) Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil (např. Armáda České republiky)
- 2) Ostatní ozbrojené a bezpečnostní sbory (např. městská policie)
- 3) Ostatní záchranné sbory (např. Báňská záchranná služba)
- 4) Orgány ochrany veřejného zdraví (např. Hygienická stanice)
- 5) Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby (např. komunální služby)
- 6) Zařízení civilní ochrany
- 7) Neziskové organizace a sdružení občanů, které lze využít k záchranným a likvidačním pracím (např. Horská služba)

Ostatní složky IZS pak při ZaLP poskytují tzv. plánovanou pomoc na vyžádání. Plánovaná pomoc na vyžádání je taková pomoc, která je předem písemně dohodnuta a zahrnuje v sobě poskytnutí pomoci ostatními složkami IZS obecnímu úřadu ORP, krajskému úřadu, MV, nebo základním složkám IZS při provádění ZaLP.[32]

2.9 Hasičský záchranný sbor České republiky

HZS ČR je jednotný bezpečnostní sbor, jehož činnost se řídí dle zákona o HZS ČR [7]. Jeho základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými MU a KS. Rovněž se podílí na zajišťování bezpečnosti ČR plněním a organizováním úkolů požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, IZS, krizového řízení a dalších úkolů, v rozsahu a za podmínek stanovených zákonem o HZS a jinými právními předpisy.[7] Mezi tyto právní předpisy patří zejména zákon o IZS [1], zákon o krizovém řízení [2] a zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně. HZS ČR hraje také stěžejní roli v přípravách státu na MU, ať už se jedná o hrozby terorismu, průmyslových havárií nebo živelných katastrof. Hasiči mají rovněž rozhodující podíl na provádění ZaLP prací při MU. HZS ČR je klíčovým orgánem a hlavním koordinátorem všech složek IZS v případě krizové události.[31]

2.9.1 Organizační struktura

HZS ČR tvoří tyto součásti:[7]

- a) Generální ředitelství HZS ČR (dále jen „GŘ HZS ČR“)
- b) HZS krajů
- c) záchranný útvar
- d) škola

Generální ředitelství HZS ČR

Generální ředitelství HZS ČR (dále jen „Generální ředitelství“) spadá pod MV. V jeho čele stojí generální ředitel hasičského záchranného sboru (dále jen „generální ředitel“). Generální ředitelství plní úkoly MV na úseku požární ochrany, ochrany obyvatelstva, civilního nouzového plánování, IZS nebo na úseku krizového řízení. Generální ředitelství rovněž zřizuje jako své organizační složky vzdělávací, technická a účelová zařízení. Konkrétně se například jedná o Střední odbornou školu požární ochrany a Vyšší odbornou školu požární ochrany ve Frýdku-Místku, Záchranný útvar HZS ČR s rotami v Hlučíně, Zbirohu a Jihlavě nebo Technický ústav požární ochrany v Praze. MV zřizuje při generálním ředitelství OPIS, které plní úkoly OPIS IZS a další úkoly.[7]

Hasičský záchranný sbor kraje

HZS krajů jsou výkonnou složkou HZS ČR. Jednotlivá krajská ředitelství sídlí v krajských městech a jejich územní vymezení odpovídá územnímu vymezení kraje. Výjimkou je HZS Středočeského kraje, které sídlí v Kladně. Celkem je tedy na území ČR 14 krajských ředitelství. V čele HZS kraje je ředitel HZS kraje („dále jen krajský ředitel“). HZS kraje je organizační složkou a účetní jednotkou státu. Zabezpečuje plnění úkolů státní správy na úseku požární ochrany, IZS, ochrany obyvatelstva, civilní ochrany a krizového řízení.[33]

HZS kraje zřizuje OPIS, který plní úkoly OPIS IZS a další úkoly. OPIS je pracovištěm pro příjem volání na jednotné evropské číslo tísňového volání **112** a národní číslo tísňového volání **150**. [7]

HZS kraje tvoří:[33]

- a) ředitelství HZS kraje
- b) územní odbory HZS kraje
- c) jednotky HZS kraje
- d) organizačními součástmi krajského ředitelství jsou OPIS HZS kraje a vzdělávací zařízení, technická a účelová zařízení.

Krajská ředitelství jsou též správními úřady, přičemž vykonávají státní správu ve správních obvodech, kterými jsou kraje. Organizační součásti HZS kraje na úrovni okresů jsou územní odbory HZS kraje. Dislokace sídel krajských ředitelství je znázorněna v následující Tabulce 1.[33]

Tabulka 1: Dislokace krajských ředitelství [33]

Kraj	Sídlo HZS kraje
Hlavní město Praha	Praha
Středočeský	Kladno
Jihočeský	České Budějovice
Plzeňský	Plzeň
Karlovarský	Karlovy Vary
Ústecký	Ústí nad Labem

Liberecký	Liberec
Královéhradecký	Hradec Králové
Pardubický	Pardubice
Vysočina	Jihlava
Jihomoravský	Brno
Olomoucký	Olomouc
Moravskoslezský	Ostrava
Zlínský	Zlín

Územní odbor HZS kraje

Územní odbor HZS kraje je organizačním článkem příslušného krajského ředitelství pro zabezpečení plnění úkolů státní správy na úseku požární ochrany, IZS, ochrany obyvatelstva, civilní ochrany a krizového řízení. V rámci územních odborů se nacházejí územně dislokované stanice HZS. Rozmístění stanic, vnitřní organizaci, početní stav a předurčenost jednotek pro záchranné práce určuje generální ředitelství.[34] V současné době je na území ČR v provozu 241 stanic HZS ČR, na kterých slouží cca 9 700 příslušníků HZS ČR, z nichž jsou zhruba dvě třetiny zařazeny ve směnném provozu ve výjezdu. Počet stanic se v průběhu času mění, podle potřeby dochází k jejich redukci nebo ke zřízení nových. Podle dlouhodobé strategie HZS ČR, představené na výboru pro bezpečnost dne 14. 2. 2018 generálním ředitelem HZS ČR, by měl v příštích letech z důvodu optimalizace plošného pokrytí vzrůst počet stanic na 250.[35]

Územní odbor na vymezeném území plní zejména následující úkoly:[33]

- a) vykonává státní požární dozor, je dotčeným orgánem státní správy na úseku PO,
- b) zpracovává návrh zdrojů vody pro hašení požárů,
- c) zpracovává návrh podmínek pro zabezpečení PO v době zvýšeného nebezpečí vzniku požáru a při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob,
- d) odpovídá za připravenost a akceschopnost jednotek HZS kraje na spravovaném území atd.

V rámci jednoho územního odboru HZS kraje se s ohledem na plošné pokrytí zřizují centrální nebo pobočné stanice HZS. Stanice je objekt a související prostory určené pro nepřetržitý výkon služby hasičů, zařazených v jednotce HZS kraje nebo jednotce

HZS podniku a určené pro požární techniku a věcné prostředky požární ochrany. Centrální a pobočné stanice HZS se dále dělí na následující podtypy:[34]

Centrální stanice HZS[33]

C1 – stanice umístěná v obci s počtem obyvatel do 50 tisíc – výjezd dvou družstev

C2 – stanice umístěná v obci s počtem obyvatel od 50 do 75 tisíc – výjezd dvou družstev

C3 – stanice umístěná v obci s počtem obyvatel nad 75 tisíc – výjezd tří družstev

Pobočné stanice HZS[33]

P0 – stanice umístěná v obci s počtem obyvatel do 15 tisíc, kde jednotka HZS kraje vznikla sloučením prostředků obce a HZS kraje

P1 – stanice umístěná v obci s počtem obyvatel do 30 tisíc nebo v části obce, kde jednotka HZS kraje zabezpečuje výjezd družstva o zmenšeném početním stavu

P2 – stanice, která zabezpečuje výjezd družstva a je vybavena stanovenou požární technikou a výškovou technikou, např. automobilovým žebříkem

P3 – stanice umístěná v obci s počtem obyvatel nad 30 tisíc nebo v části obce, kde jednotka HZS kraje zabezpečuje výjezd družstva a družstva o zmenšeném početním stavu

P4 – stanice umístěná v obci s počtem obyvatel nad 30 tisíc, kde jednotka HZS kraje zabezpečuje výjezd dvou družstev

Výkon služby

Službu v jednotce HZS kraje vykonávají její příslušníci na základě zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. Příslušníci mohou mít dobu služby rozvrženu rovnoměrně (tzv. „*denní směna*“, která má týdenní pracovní dobu 37,5 hodin) nebo nerovnoměrně (tzv. „*směna*“). Za dvousměnný nebo třisměnný režim služby se považuje režim služby, v němž se příslušníci vzájemně střídají ve dvou nebo ve třech směnách v rámci 24 hodin po sobě jdoucích. Tímto je zabezpečen nepřetržitý režim služby 24 hodin denně 7 dnů v týdnu. Příslušníci tedy pracují v cyklu 24 hodin směna a 48 hodin mezisměnové volno. Příslušníci určené pro obsluhu OPIS HZS pracují v režimu 12hodinových směn rozdělených na denní a noční službu.[36]

Ve směně vykonávají službu příslušníci předurčení pro vlastní zásahovou činnost (tzv. „výjezdoví hasiči“), příslušníci předurčení pro obsluhu operačních a informačních středisek a příslušníci zařazení v záloze směny, kteří zabezpečují chod jednotky a činnost podpůrných speciálních služeb. Příslušníci předurčení pro zásahovou činnost a příslušníci zařazení v záloze směny jsou organizováni do družstev, resp. skupin. Základní a minimální početní stavy příslušníků na směně v jednotlivých typech stanic jsou uvedeny v následující Tabulce 2.[36]

Tabulka 2: Základní a minimální početní stavy příslušníků [36]

Typ stanice	C1	C2	C3	P0	P1	P2	P3	P4
Počet organizovaných výjezdů k zásahu k zabezpečení plošného pokrytí	2	2	3	1	1	1	1	2
Základní početní stav příslušníků ve třech směnách	39	45	60	9	15	24	33	39
Základní početní stav příslušníků v jedné směně	13	15	20	3	5	8	11	13
Minimální početní stav příslušníků v jedné směně určených k výjezdu	8	10	14	2	4	6	8	8
Funkční složení směny								
Velící důstojník směny			1	-	-	-	-	-
Velitel čety	1	1	1	-	-	-	1	1
Velitel družstva	2	2	3	1	1	1	2	2
Hasič	2	3	4	-	1	2	2	3
Hasič - řidič, obsluha požární techniky (strojník)	4	5	7	2	2	3	4	4
Hasič - technik speciální služby	4	4	4	-	1	2	2	3

Z hlediska vnitřní organizace jsou jednotky požární ochrany, a tedy i jednotky HZS kraje, členěny na družstva, čety a odřady. Základní organizační jednotkou je **družstvo**. Družstvo se podle počtu osob dělí na **družstvo o základním početním stavu**, tedy počtu 5+1 (5 hasičů + velitel), nebo **družstvo o zmenšeném početním stavu** v počtu 3+1 (3 hasiči + velitel). Další organizační jednotkou může být **skupina**, kterou tvoří vedoucí skupiny a nejméně jeden hasič. Tyto jednotky mohou být dále organizovány do čet a odřadů. **Četa** se skládá z velitele čety a dvou a více družstev. **Odřad** se skládá z velitele odřadu, dále pak z čet, družstev nebo skupin jednoho nebo několika druhů jednotek.[33]

Záchranný útvar HZS ČR

ZÚ HZS ČR je centrálně řízenou zálohovou jednotkou GŘ HZS ČR. Záchranný útvar má celorepublikovou působnost. Jeho záchranné roty jsou dislokovány v Hlučíně, Zbirohu a nově také v Jihlavě. Jednotky Záchranného útvaru jsou předurčeny pro řešení MU velkého rozsahu, živelních pohrom, přírodních kalamit, rozsáhlých požárů a technických zásahů s nutností využití speciální techniky, jíž záchranný útvar disponuje. Jednotku záchranného útvaru na místo zásahu vysílá operační a informační středisko MV – generálního ředitelství HZS ČR. Dále má ZÚ HZS ČR za úkol zajišťovat výcvik příslušníků HZS ČR ve vybraných specializačních kurzech.[37]

Škola

Střední odborná škola požární ochrany a Vyšší odborná škola požární ochrany Frýdek-Místek (dále jen „škola“) je organizační složkou státu a účetní jednotkou. Její příjmy a výdaje jsou součástí rozpočtové kapitoly MV. V čele školy stojí ředitel. Škola poskytuje vzdělání v oblasti požární ochrany, ochrany obyvatelstva, IZS a krizového řízení za podmínek stanovených školským zákonem a provádí odbornou přípravu podle zákona č. 133/1985 Sb. o požární ochraně.[7]

2.10 Územní odbor Nový Jičín

Územní odbor Nový Jičín (dále jen „ÚO“) je organizační složkou Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje (dále jen „HZS MSK“), který sídlí v Ostravě. Základním úkolem HZS MSK je chránit životy a zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při MU. HZS MSK zřizuje ÚO pro zabezpečení výkonu státní správy na úseku požární ochrany, IZS, ochrany obyvatelstva a k plnění úkolů na úseku krizového řízení. Místní působnost ÚO je dána v zásadě územím příslušného okresu, ve kterém územní odbor sídlí. V čele ÚO stojí ředitel územního odboru. Jednotky HZS kraje jsou dislokovány na stanicích. V čele stanice stojí velitel stanice s velitelskou pravomocí při řízení zásahu jednotek požární ochrany.[38]

HZS MSK se člení celkem na šest ÚO:[38]

- Bruntál
- Frýdek - Místek
- Karviná
- **Nový Jičín**
- Opava
- Ostrava

HZS MSK zřizuje v rámci ÚO celkem 22 hasičských stanic.[38]

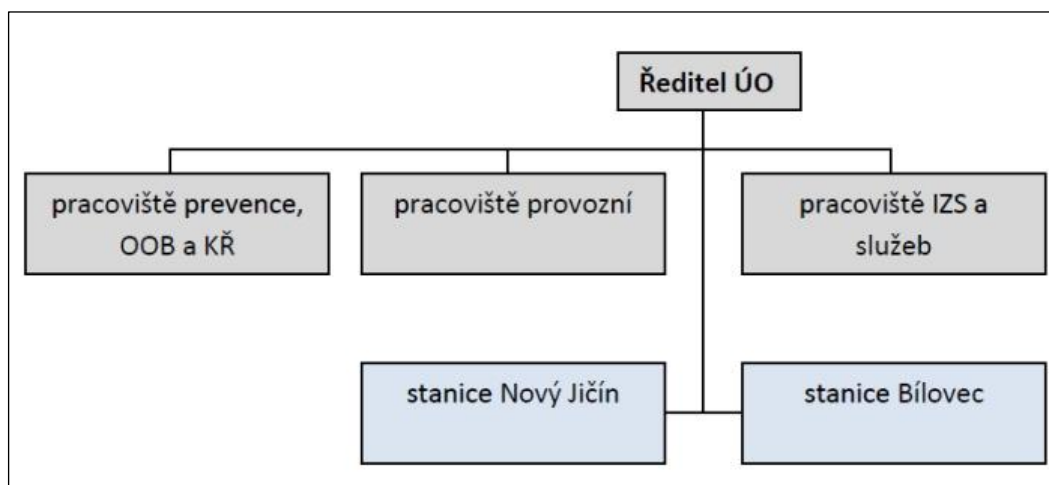
Místní působnost ÚO Nový Jičín je dána územím, které je stanoveno s ohledem na správní členění kraje a podle působnosti ORP, kterými jsou Nový Jičín, Frenštát pod Radhoštěm, Kopřivnice, Bílovec a Odry. ÚO Nový Jičín je v současné době tvořen dvěma stanicemi - **centrální stanicí Nový Jičín** a **Integrovaným výjezdovým centrem** (dále jen „IVC“) **Bílovec**. [39] Do budoucna je plánována výstavba další stanice, která by měla být dislokována v Kopřivnici. [38] Příslušníci, sloužící na stanicích, provádějí požární zásahy a ZaLP při živelních pohromách a jiných MU a KS. Stanice Nový Jičín zároveň slouží jako sídlo Územního odboru Nový Jičín. [39]

K plnění úkolů ÚO byly zřízeny tyto organizační články:[39]

- **pracoviště prevence, ochrany obyvatelstva a krizového řízení** – zajišťuje výkon státního požárního dozoru formou kontrol dodržování předpisů požární ochrany, dozor na úseku stavební prevence, výkon státní správy na úseku prevence závažných havárií a zjišťování příčin požárů, přípravu podkladů ke zpracování krizového plánu kraje, zpracování havarijního plánu a výkon státní správy na úseku prevence závažných havárií.
- **pracoviště IZS a služeb** – zajišťuje funkčnost a akceschopnost požární techniky, technických prostředků, ochranných prostředků pro hasiče, prostředků pro práci s nebezpečnými látkami, spojovacích prostředků, informačních systémů a systému pro varování a vyrozumění.

- **provozní pracoviště** – řeší personální záležitosti, zajišťuje evidenční a spisovou službu, evidenci majetku a majetkovou správu, zásobování a skladové hospodářství, energetickou službu a správu budov.

Organizační struktura je znázorněna na následujícím Obrázku 3.

Obrázek 3: Organizační struktura ÚO Nový Jičín [39]

2.10.1 Centrální hasičská stanice Nový Jičín

Centrální hasičská stanice (dále jen „CHS“) Nový Jičín je dislokována v centru města Nový Jičín na ulici Zborovská. Její historie se začala psát v roce 1969, kdy bylo rozhodnuto o zřízení požárního útvaru na základu dobrovolné jednotky, která zde působila již od roku 1871.[40] V roce 1972 pak vznikl Okresní veřejný požární útvar v Novém Jičíně a byl tak přímým předchůdcem dnešní CHS. První technikou, která na stanici sloužila, byla cisternová automobilová stříkačka (dále jen „CAS“) 16 Praga RN a dopravní vůz DVS 8 Praga RN ve skříňovém provedení. Později přibyla ještě CAS 16 Š 706 RTHP.[39]

V 90. letech postupně prošla původní budova stanice řadou rekonstrukcí, např. nástaveb garáží, propojovací chodby a vnitřního zázemí stanice. V roce 2000 pak byla zkolaudována přístavba levého křídla, kde nyní sídlí ředitel ÚO Nový Jičín, oddělení prevence a provozní pracoviště ÚO Nový Jičín.[39] V současné době probíhají přípravy, které by měly vést k výstavbě nové CHS na okraji Nového Jičína na ulici Propojovací.

CHS Nový Jičín jako typ stanice C1 zabezpečuje nepřetržitý výjezd dvou družstev o zmenšeném početním stavu. Nepřetržitou službu na stanici zajišťuje celkem

39 příslušníků rozdělených ve třech směnách, tedy 13 příslušníků v jedné směně. CHS Nový Jičín, dle *předurčenosti jednotek požární ochrany k záchranným pracím při silničních dopravních nehodách*, spadá do **kategorie C** a je tedy předurčena pro záchranné práce na všech komunikacích. Dle *předurčenosti k zásahu na nebezpečné látky* spadá do **kategorie S**, což jsou stanice dislokované v místech hlavních přepravních tras nebezpečných látek.[41]

Hasební obvod stanice

Hasební obvod stanice tvoří jižní část bývalého okresu od pravobřežní části řeky Odry až k hranicím okresu Frýdek-Místek, Přerov a Vsetín, což představuje přibližně dvě třetiny území bývalého okresu Nový Jičín. V hasebním obvodu se nacházejí sídelní celky měst Nového Jičína, Kopřivnice, Frenštátu pod Radhoštěm, Příboru a Štramberku. Na tomto území se nacházejí velké výrobní celky TATRA TRUCKS a.s. v Kopřivnici, Hanon Systems Autopal s.r.o., Varroc Lighting Systems, s.r.o. a TONAK a.s. v Novém Jičíně, Continental Automotive Czech Republic, s.r.o. ve Frenštátě pod Radhoštěm a dvě průmyslové zóny. V první průmyslové zóně Mošnov sídlí podniky z oblasti automobilového průmyslu jako např. Plakor Czech s.r.o., Mobis Automotive System Czech s.r.o., nebo MAHLE Behr Ostrava, s.r.o. Druhou průmyslovou zónou je Kopřivnice-Vlčovice s firmami BROSE CZ spol. s.r.o. nebo DURA Automotive Systems CZ s.r.o. Specifické riziko představuje velkokapacitní sklad pohonných hmot ČEPRO a.s. v Sedlnicích.[39]

CHS Nový Jičín je předurčena také pro zásahy při dopravních nehodách. V hasebním obvodu se nachází mezinárodní Letiště Leoše Janáčka Ostrava-Mošnov, v železniční dopravě územím prochází nejrizikovější trať Ostrava – Přerov s významným železničním uzlem Suchdol nad Odrou. V silniční dopravě probíhají specifické zásahy na dálnici D1, čtyřproudé silnici I/48 a silnicích I/57 a I/58. Vzhledem k vysokému požárnímu nebezpečí některých podniků jsou v rámci územního odboru Nový Jičín zřízeny také tři jednotky HZS podniků. Konkrétně se jedná o HZS Tatra Trucks a.s. Kopřivnice, Letiště Ostrava a.s. Mošnov a Semperflex Optimit a.s. Odry. S těmito jednotkami CHS Nový Jičín spolupracuje v případě vzniku MU v areálu jednotlivých podniků, případně v jejich bezprostředním okolí.[39]

3 CÍL PRÁCE A HYPOTÉZY

Cílem práce je posoudit stávající připravenost hasičské stanice Nový Jičín na plnění svých úkolů za krizových stavů a následně na základě zjištěných výsledků navrhnout opatření, která by mohla vést ke zlepšení krizové připravenosti stanice.

Hypotéza č. 1

Připravenost hasičské stanice Nový Jičín na zabezpečení svého fungování za krizových stavů je dostatečná.

Hypotéza č. 2

Hasičská stanice Nový Jičín disponuje moderní zásahovou technikou v dostatečném rozsahu.

Hypotéza č. 3

Technický stav stávajícího objektu hasičské stanice Nový Jičín by do budoucna mohl ohrozit plnění úkolů jednotky ve své působnosti.

4 METODIKA

Základním předpokladem pro zpracování práce je získání uceleného přehledu o problematice krizového řízení a určování prvků KI prostřednictvím nastudování příslušných zákonů, vyhlášek, metodik a dalších legislativních dokumentů. Dalším zdrojem informací je dostupná odborná literatura a také internetové zdroje, především pak webové stránky HZS ČR a dalších státních institucí.

Nezbytnou součástí tvorby praktické části práce je spolupráce s Hasičským záchranným sborem Moravskoslezského kraje, konkrétně formou výzkumu prováděném na hasičské stanici v Novém Jičíně. V rámci výzkumu byla hasičská stanice opakovaně navštívena s cílem identifikovat hrozící rizika a provést jejich analýzu. Zjištěné výsledky jsou následně použity pro výpočet analýzy rizik v programu RISKAN a dále jako podklady pro zpracování SWOT analýzy. Na základě zjištěných dat jsou následně posouzena a vyhodnocena současná opatření přijatá za účelem zajištění krizové připravenosti stanice na plnění svých úkolů za krizových stavů. Spolu s vyhodnocením přijatých opatření jsou v závěrečné části udělena případná doporučení pro jejich zlepšení.

4.1 RISKAN

Softwarový nástroj RISKAN je určen jako podpůrný prostředek při sestavování analýzy rizik. Umožňuje stanovit priority, které je potřeba sledovat a respektovat a usnadňuje výpočty závažnosti rizik. Rychlé zhodnocení rizik v programu RISKAN zahrnuje:[42]

- identifikaci aktiv a jejich ohodnocení,
- identifikaci hrozeb a ohodnocení jejich pravděpodobnosti,
- ohodnocení zranitelností aktiv jednotlivými hrozbami,
- výpočet výsledného rizika pro každou relevantní dvojici aktivum-hrozba,
- roztřídění výsledných rizik na „nízká, střední a vysoká“ dle stanovených kritérií.

Výstupem je přehledná analýza rizik, která může být použita při MU a dalších činnostech, které souvisí s řízením rizik. Analýza rizik se zde tvoří podle rizika zranitelnosti jako poměr mezi aktivy (cena) a hrozbami (pravděpodobnost). Zjištěné výsledky se dále hodnotí, aby se zjistila zranitelnost zkoumaného aktiva. Samotná analýza se dále

automaticky vypočítá a výstupem z ní je přehledný graf, ve kterém je znázorněna výsledná úroveň rizika.[42]

4.2 SWOT analýza

SWOT analýza je metoda, pomocí které lze identifikovat silné (*Strengths*) a slabé stránky (*Weaknesses*), příležitosti (*Opportunities*) a hrozby (*Threats*) spojené s určitým projektem, typem podnikání, opatřením, politikou atd. Jedná se o metodu používanou zejména v marketingu, ale například také při analýze a tvorbě politik.[43] Kromě zmíněných případů se používá též k hodnocení byznys plánů, produktů či služeb, a v podstatě jakéhokoliv prvku, subjektu nebo procesu. Tato metoda vznikla v druhé polovině 20. století v USA na Standfordské univerzitě. Za jejího tvůrce je považován Albert Humphrey.[44] S její pomocí lze komplexně vyhodnotit fungování firmy, nalézt problémy, nebo nové příležitosti růstu. Metoda je součástí strategického plánování společnosti.[43]

Obrázek 4: SWOT Analýza [43]

5 VÝSLEDKY

5.1 Analýza rizik

V rámci analýzy rizik jsou identifikována možná rizika, která by mohla ohrozit funkci prvku kritické infrastruktury, v tomto případě hasičské stanice Nový Jičín. Následně jsou identifikované typy nebezpečí hodnoceny s využitím softwarového nástroje RISKAN.

Pro analýzu je použito toto základní nastavení kritérií – hodnoty aktiva (Tabulka 3), pravděpodobnosti hrozby (Tabulka 4), zranitelnost aktiva (Tabulka 5) a kritéria výsledného rizika (Tabulka 6).

a) Hodnota aktiva

Tabulka 3: Hodnota aktiva

HODNOTA AKTIVA	
0	žádná
1	velmi nízká
2	nízká
3	střední
4	vysoká
5	velmi vysoká

b) Pravděpodobnost hrozby

Tabulka 4: Pravděpodobnost hrozby

PRAVDĚPODOBNOST HROZBY	
0	žádná
1	zanedbatelná
2	nízká
3	střední
4	vysoká
5	velmi vysoká
6	jistá

c) Zranitelnost aktiva

Tabulka 5: Zranitelnost aktiva

ZRANITELNOST AKTIVA	
0	žádná
1	nízká
2	střední
3	vysoká

d) Výsledné riziko

Tabulka 6: Výsledné riziko

VÝSLEDNÉ RIZIKO	
Nízké	0 - 29
Střední	30 - 59
Vysoké	60 - 90

Za účelem zjištění úrovně krizové připravenosti byly k analýze v rámci hrozeb vybrány události, které odpovídají krizovým situacím definovaným v typových plánech (viz kapitola 2.7.3 Typové plány).

Hodnota aktiva, tedy v tomto případě hasičské stanice Nový Jičín, byla stanovena na hodnotu 5, tedy velmi vysokou, a to především z důvodu, že se jako základní složka IZS bezprostředně podílí na zajišťování ochrany obyvatelstva a plní tak nezastupitelnou úlohu při zajištění fungování státu. Omezení nebo znemožnění její funkce by tedy znamenalo ohrožení při zajištění ochrany zájmového území. V následující Tabulce 7 jsou zobrazeny výsledky provedené analýzy rizik.

Tabulka 7: Analýza rizik

Hrozby	Pravděpodobnost	Zranitelnost	Výsledné riziko
Extrémní dlouhodobé sucho	2	1	10
Výskyt extrémně vysoké teploty	2	1	10
Přivalová povodeň	3	2	30
Vydatné srážky	3	2	30
Extrémní vítr	3	1	15
Přirozená povodeň	2	1	10
Epidemie - hromadné nákazy osob	3	4	60
Epifytie - hromadné nákazy polních kultur	1	1	5
Epizootie – hromadné nákazy zvířat	1	1	5
Narušení dodávek potravin velkého rozsahu	1	2	10
Narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací	3	4	60
Narušení bezpečnosti informací kritické informační infrastruktury	2	2	20
Zvláštní povodeň	1	1	5
Únik nebezpečné chemické látky ze stacionárního zařízení	1	1	5
Narušení dodávek pitné vody velkého rozsahu	1	1	5
Narušení dodávek plynu velkého rozsahu	2	1	10
Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu	3	4	60
Radiační havárie	1	1	5
Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu	3	4	60
Migrační vlny velkého rozsahu	2	1	10
Narušování zákonnosti velkého rozsahu	2	1	10
Narušení finančního a devizového hospodářství státu velkého rozsahu	1	2	10

5.2 Předpokládané požadavky pro zabezpečení funkce stanice

V následujících kapitolách budou identifikovány základní předpoklady pro zabezpečení funkce stanice v plném rozsahu jejích činností.

5.2.1 Kvalifikovaný personál

V rámci hasičské stanice Nový Jičín je systemizováno celkem 40 tabulkových míst ve služebním poměru. Jedná se o následující tabulková místa:

- Velitel stanice,
- velitel čety,
- velitel družstva,
- strojník,
- technik (strojný, chemický, technický a spojový služby),
- hasič.

Základní výkon služby je realizován ve 24 hodinových směnách, na kterých se v cyklech střídají příslušníci ve třech směnách označených jako A, B, C, což platí pro nerovnoměrně rozloženou pracovní dobu. V případě rovnoměrně rozložené pracovní doby je výkon služby realizován v 7,5 hodinových denních službách. Střídání 24 hodinových směn probíhá v pravidelných cyklech, 24 hodin směna a 48 hodin mezisměnného volna.

Počet organizovaných výjezdů včetně základních a minimálních početních stavů příslušníků jsou uvedeny v následující Tabulce 8.

Tabulka 8: Počet organizovaných výjezdů a početní stavy příslušníků

Hasičská stanice Nový Jičín (C1 - C - S)	
Počet organizovaných výjezdů k zásahu a zabezpečení plošného pokrytí	2
Základní početní stav příslušníků ve třech směnách	39
Základní početní stav příslušníků v jedné směně	13
Minimální početní stav příslušníků v jedné směně	10

Funkční složení směny při základním početním stavu je uvedeno v Tabulce 9.

Tabulka 9: Funkční složení směny při základním početním stavu

Funkční složení směny při základním početním stavu	
Velitel čety	1
Velitel družstva	2
Hasič	2
Hasič - řidič, obsluha požární techniky (strojník)	4
Hasič - technik speciální služby	4

Funkční složení směny při minimálním početním stavu je uvedeno v Tabulce 10.

Tabulka 10: Funkční složení směny při minimálním početním stavu

Funkční složení směny při minimálním početním stavu	
Velitel čety	1
Velitel družstva	1
Hasič	2
Hasič - řidič, obsluha požární techniky (strojník)	3
Hasič - technik speciální služby	2

V rámci základního i minimálního početního stavu musí být na směně zastoupena skupina tvořená dvěma hasiči – lezci, která je nedělitelná. V případě, že není možné zajistit vytvoření této skupiny v rámci směny, je tato skupina doplněna o lezce z jiné směny. Při minimálním početním stavu musí být na směně zastoupen technik strojní služby a technik chemické nebo technické služby. Pokud není možné zajistit přítomnost technika chemické nebo technické služby v rámci směny, je směna doplněna o jednoho z techniků zmíněných služeb z jiné směny.

Rozdělení příslušníků na vozech je realizováno následujícím způsobem. Na prvních dvou vozech je určena stálá osádka družstva o zmenšeném početním stavu, tedy 3+1. Pro obsluhu další speciální techniky je určena tzv. plovoucí osádka v počtu 1+1.

5.2.2 Zajištění dodávky energií

K zajištění bezproblémového chodu stanice je nezbytná dodávka elektrické energie do všech technologií potřebných k plnění úkolů stanice. Bez elektrické energie by nemohla fungovat např. telekomunikace, výpočetní technika včetně sítí, výjezdová vrata apod. Přerušením dodávek elektrické energie by došlo k výraznému narušení funkce stanice.

5.2.3 Funkční počítačová síť a další výpočetní technika

V případě výpadku počítačových sítí nebo výpočetní techniky by například nebylo možné předávat příkaz k výjezdu obvyklým způsobem, stejně jako další podpůrné činnosti. Za nekrizové situace je příkaz k výjezdu vydáván prostřednictvím Integrovaného bezpečnostního centra (dále jen „IBC“). Po přijetí výzvy se na stanici rozsvítí výjezdový transparent s požadovanou technikou, na tiskárně se vytiskne výjezdový lístek a následně jsou automaticky prostřednictvím rozhlasu reprodukovány základní informace o výjezdu. Při výpadku by bylo nutné tyto činnosti vykonávat náhradním způsobem, např. prostřednictvím mobilních telefonů, pevných linek, vysílaček, a také zachovat základní podklady v papírové podobě.

5.2.4 Funkční komunikační systémy

Pokud by došlo k výpadku všech telekomunikačních systémů, stanice by nebyla schopna plnit své úkoly ve stanoveném rozsahu a potřebném čase. Při výpadku jednoho ze systémů by bylo možné řešit tento výpadek částečným nebo úplným nahrazením prostřednictvím jiného telekomunikačního systému.

5.2.5 Zajištění dostatku pohonných hmot

Nedostatek pohonných hmot by způsobil omezení akceschopnosti jednotky, v krajním případě i úplné znemožnění zásahové činnosti. Toto omezení by se projevilo nejmarkantněji u mobilní požární techniky a také u celé řady agregátů a technických prostředků (např. elektrocentrál, plovoucích a kalových čerpadel, rozbrušovacích a motorových pil atd.)

5.3 Způsob zabezpečení akceschopnosti a postupy řešení krizových situací identifikovaných v analýze rizik

Základním cílem navrhovaných opatření je minimalizace možných negativních vlivů, které by měly dopad na zabezpečení činnosti stanice HZS MSK Nový Jičín. Následující část práce řeší nejrizikovější provozní činnosti vyplývající z analýzy rizik.

5.3.1 Nedostatek kvalifikovaného personálu

Pokud by při řešení KS došlo ke snížení početního stavu příslušníků pod pokynem minimální stanovenou mez, je tato situace řešena následujícími způsoby:

a) Situace teprve nastane a opatření jsou přijímána s předstihem:

Pokud je skutečnost o hrozícím nedostatku příslušníků známá před plánovanou směnou, které se týká, řeší potřebu změn a posílení směny na stanici HZS Nový Jičín velitel dané směny spolu s velitelem stanice. Následně probíhá vyrozumění vytypovaných příslušníků prostřednictvím IBC nebo telefonicky a doplňuje se jejich přesun v rámci příslušných směn.

b) Situace již nastala a opatření jsou přijímána s aktuální platností:

Tuto nastalou situaci řeší řídicí důstojník ÚO Nový Jičín, který zajistí potřebné změny v obsazení směn, popřípadě doplnění směny o další příslušníky. Posílení směny lze řešit v rámci vlastních příslušníků, kteří jsou na mezisměnném volnu, popř. v rámci územního odboru Nový Jičín.

V případě, že nastane situace, kdy je stanice Nový Jičín v důsledku dlouhotrvajícího zásahu po delší dobu mimo svou dislokaci, mohou se k řešení vzniklé situace použít jednotky sborů dobrovolných hasičů (dále jen „SDH“). Za tohoto stavu jsou za účelem zajištění plošného pokrytí vytipovány a následně uvedeny v pohotovost okolní jednotky SDH kategorie JPO II (např. Starý Jičín, Odry, Kopřivnice). Tyto jednotky následně drží pohotovost na své zbrojnici a v případě vzniku MU v hasební obvodu novojičínské stanice, vyjíždějí k událostem do doby, než je stanice opět schopna zabezpečit výjezd své jednotky.

Pokud by došlo k situaci, kdy nelze zajistit výjezd některé speciální techniky, ať už z důvodu její poruchy, nebo nedostatku příslušníků pro její obsluhu, je potřebná technika povolána ze sousedních územních odborů Opava, Ostrava nebo Frýdek-Místek.

5.3.2 Výpadek dodávek elektrické energie

Při výpadku dodávek elektrické energie z distribuční soustavy je záložní napájení celého areálu stanice realizováno pomocí dieselaagregátu, který se při zaznamenání výpadku automaticky spouští a zajišťuje dodávku elektrické energie během několika sekund. Dieselaagregát pojme 200 litrů nafty a podle míry vytížení je schopen, bez nutnosti dotankování, zásobovat budovu stanice a budovu přilehlého ředitelství územního odboru po dobu 12-24 hodin. V případě výpadku napájení v budově je neprodleně informován velitel stanice, a to určeným příslušníkem sloužící směny. Následně pověřená osoba podnikne opatření k zajištění bezproblémového chodu agregátu po celou dobu trvání výpadku.

V rámci úspory elektrické energie přejde stanice na nezbytně dlouhou dobu na tzv. nouzový režim, který obnáší např. omezení svícení, vypnutí vybraných elektrospotřebičů, vypnutí nepoužívaných PC apod. Následně jsou stanoveny priority zásobování elektrickou energií, které se budou týkat zejména komunikačních prostředků, technologií pro zabezpečení přenosu dat, radiových stanic atd.

5.3.3 Výpadek počítačových sítí a datové komunikace

Pro služební komunikaci a předávání informací slouží vnitřní intranetová síť. Při výpadku počítačové sítě nebo výpočetní techniky je nutné informovat oddělení komunikačních a informačních systémů, které zabezpečuje provoz veškeré výpočetní techniky a počítačové sítě u HZS kraje.

5.3.4 Výpadek komunikačních systémů

Na stanici Nový Jičín jsou používány následující typy komunikačních technologií:

- a) pevné telefonní linky,
- b) mobilní telefony,
- c) e-maily (datové služby),

- d) analogové radiové spojení (radiostanice GM 300),
- e) digitální radiové spojení (radiostanice MATRA).

V případě, že dojde k výpadku komunikačních systémů, je úkolem stanice tento fakt oznámit na IBC prostřednictvím následujících způsobů:

- Telefonicky (mobilní telefon, pevná linka),
- rádiovou stanicí.

O výpadku je také nutné neprodleně informovat ředitele ÚO.

V případě nefunkčnosti všech komunikačních technologií, včetně digitální radiové sítě (např. při Blackoutu), je komunikace zabezpečena záložní analogovou sítí. Analogová radiostanice je dislokována přímo na stanici a jsou jí vybavena také výjezdová vozidla.

Koordinace spojení IBC s jednotkami u výjezdu je v případě výpadku komunikační sítě realizována pomocí mobilního telefonu, který má nepřetržitě u sebe velitel prvního vozu. Komunikace mezi zasahujícími jednotkami se pak realizuje pomocí analogových radiostanic, kterými jsou všechny zásahové vozy vybaveny. Na vozech CAS 20 jsou také nainstalovány převaděče analogového signálu na digitální, zejména pro potřeby komunikace s dobrovolnými jednotkami.

5.3.5 Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu

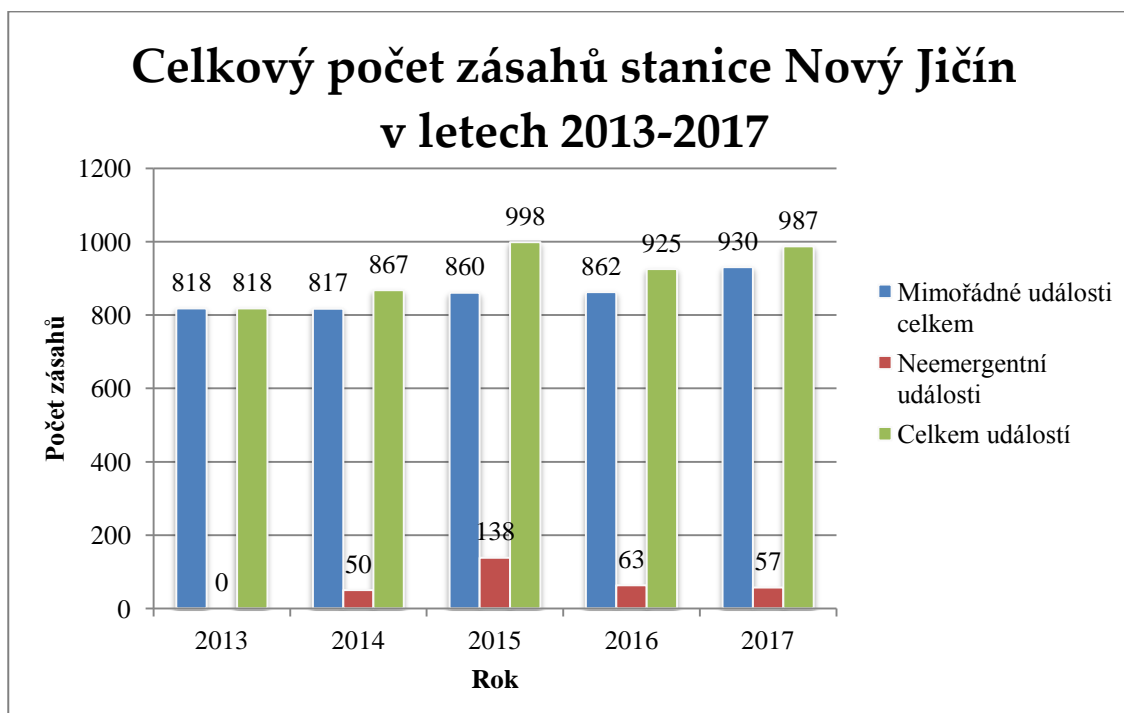
Pro případ nedostatku pohonných hmot disponuje stanice Nový Jičín nadzemní naftovou nádrží FUELMASTER o objemu 9 000 litrů motorové nafty, dislokovanou ve skladu materiálu ÚO Nový Jičín na ulici K Nemocnici. Nádrž je vybavena výdejní hadicí a automatickou výdejní pistolí. Na samotné stanici je potom v kanystrech rozmístěno přibližně 100 litrů dalších pohonných hmot.

Dále je na stanici přidělena tzv. krizová karta Správy státních hmotných rezerv, na kterou je za KS možné realizovat prioritní odběr pohonných hmot u smluvně předurčených čerpacích stanic v ČR. Pokud by k narušení dodávek pohonných hmot velkého rozsahu nedošlo v důsledku náhlého výpadku a o hrozící situaci by existovaly informace předem, dalo by se na tuto mimořádnou situaci připravit s předstihem.

5.4 Analýza zásahové činnosti stanice

Aby bylo možné kvalitněji posoudit připravenost stanice, konkrétně její dostatečnou vybavenost mobilní požární technikou a technickými prostředky, je třeba alespoň zevrubně analyzovat její zásahovou činnost a zjistit, jaké typy zásahů převažují. S pomocí těchto dat lze následně vyhodnotit, zda je na ně stanice adekvátně vybavena. Pro lepší ilustraci vytížení novojičinské stanice byl analyzován celkový počet a skladba zásahů v posledních pěti letech. Použitá data vycházejí ze statistických údajů HZS MSK.

Jak na první pohled vyplývá z grafu, znázorněného na Obrázku 5, lze říci, že se celkový počet zásahů postupem let navyšuje. Výraznější nárůst je patrný zejména v posledních třech letech, což mimo jiné souvisí s vydáním nové metodiky, upravující statistické sledování událostí u HZS ČR. Na základě této metodiky jsou MU rozděleny na tzv. emergentní a neemergentní. Emergentní události mají charakter přímého ohrožení života, zdraví a majetku, zatímco jako neemergentní události jsou klasifikovány všechny ostatní události, kde nehrozí nebezpečí z prodlení. Jedná se například o likvidaci obtížného hmyzu, neakutní vnikání do uzavřených prostorů, požární asistenci u kulturních akcí atd.

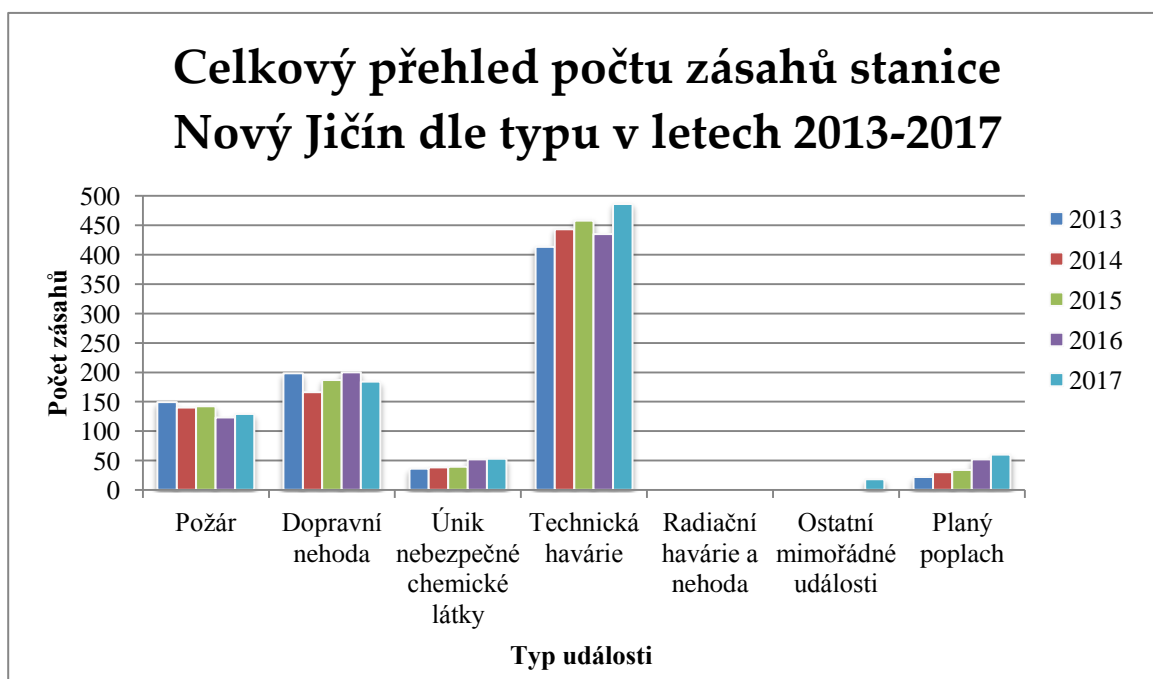
Obrázek 5: Celkový počet zásahů stanice Nový Jičín v letech 2013-2017

Následující Tabulka 11 zobrazuje typy a počet jednotlivých událostí ve sledovaném období.

Tabulka 11: Přehled počtu zásahů stanice Nový Jičín dle typu v letech 2013-2017

Přehled počtu zásahů stanice Nový Jičín dle typu v letech 2013-2017					
Typ události	2013	2014	2015	2016	2017
Požár	149	140	142	123	129
Dopravní nehoda	198	166	187	200	184
Únik nebezpečné chemické látky	36	38	39	52	53
Technická havárie	413	443	458	435	486
Radiační havárie a nehoda	0	0	0	0	0
Ostatní mimořádné události	0	0	0	0	18
Planý poplach	22	30	34	52	60
Mimořádné události celkem	818	817	860	862	930
Neemergentní události	0	50	138	63	57
Celkem událostí	818	867	998	925	987

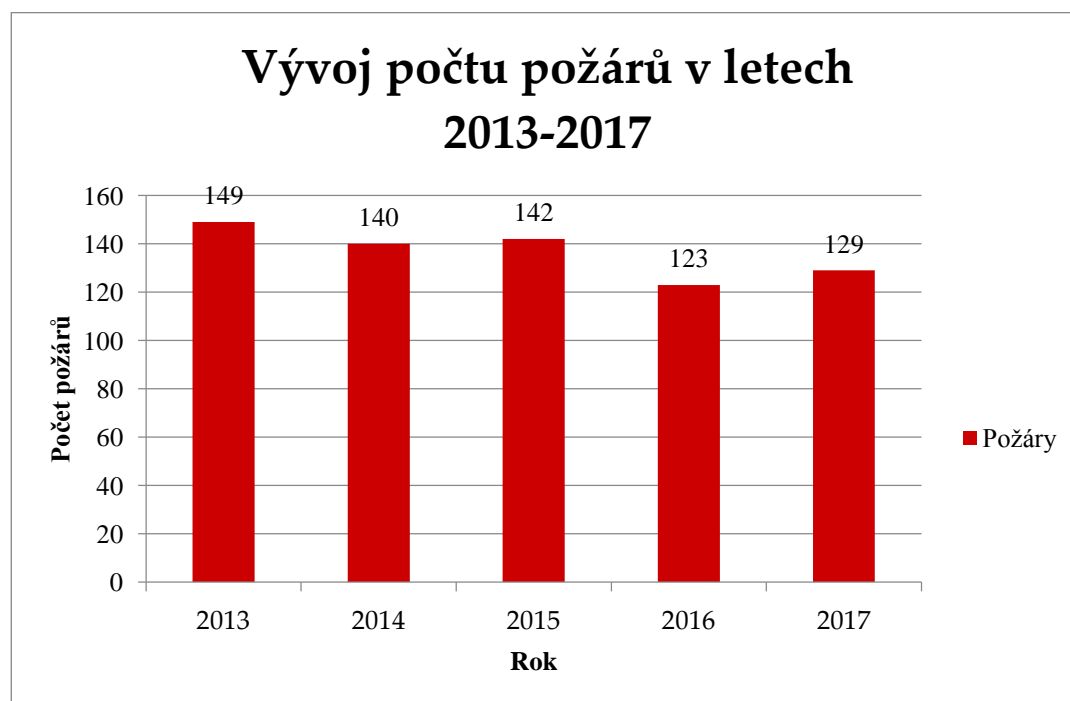
Grafický přehled výše uvedených dat je znázorněn na Obrázku 6. V následující kapitole budou jednotlivé typy událostí rozebrány, proběhne zhodnocení vývoje jejich počtu a za každou oblast budou zmíněny ty nejnáročnější zásahy, realizované ve sledovaném období.

Obrázek 6: Celkový přehled počtu zásahů stanice Nový Jičín dle typu v letech 2013-2017

5.4.1 Požáry

Na Obrázku 7 je zobrazen vývoj počtu požárů ve sledovaném období.

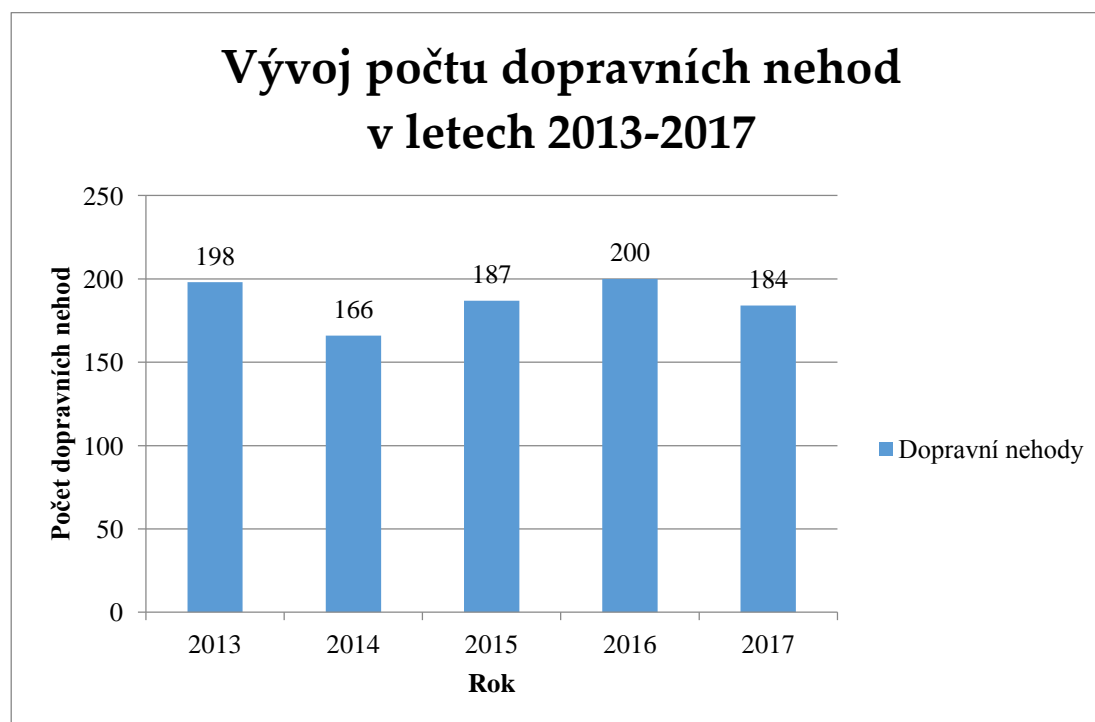

Obrázek 7: Vývoj počtu požárů v letech 2013-2017

V případě počtu zásahů u požárů můžeme ve sledovaném období pozorovat mírný pokles. Největší počet požárů byl zaznamenán v roce 2013. Z dlouhodobého hlediska pak požáry představují přibližně 15% podíl na celkovém počtu zásahů. Mezi nejnáročnější zásahy s tragickými následky patřil bezesporu výbuch plynu v bytovém domě ve Frenštátě pod Radhoštěm v únoru roku 2013, při kterém bylo usmrceno 6 osob, včetně 3 dětí. Při události zasahovalo celkem 18 jednotek požární ochrany. Dalším náročným zásahem byl v lednu 2015 rovněž výbuch plynu s následným požárem ve vilovém domě v Šenově u Nového Jičína, při kterém zahynuly dvě osoby a vznikly škody za téměř 9 milionů korun. Mimořádný byl také, co do rozsahu i podmínek zásahu, požár komplexu průmyslových hal v Kopřivnici v lednu roku 2017. Při likvidaci požáru byl vyhlášen 3. stupeň požárního poplachu a na jeho zvládnutí se podílelo celkově 30 profesionálních a dobrovolných jednotek se 46 kusy techniky. Samotný zásah navíc komplikoval silný mráz o teplotách dosahujících -15°C . Vzniklé škody pak přesáhly 100 milionů korun.

5.4.2 Dopravní nehody

Na Obrázku 8 je znázorněn vývoj počtu dopravních nehod ve sledovaném období.

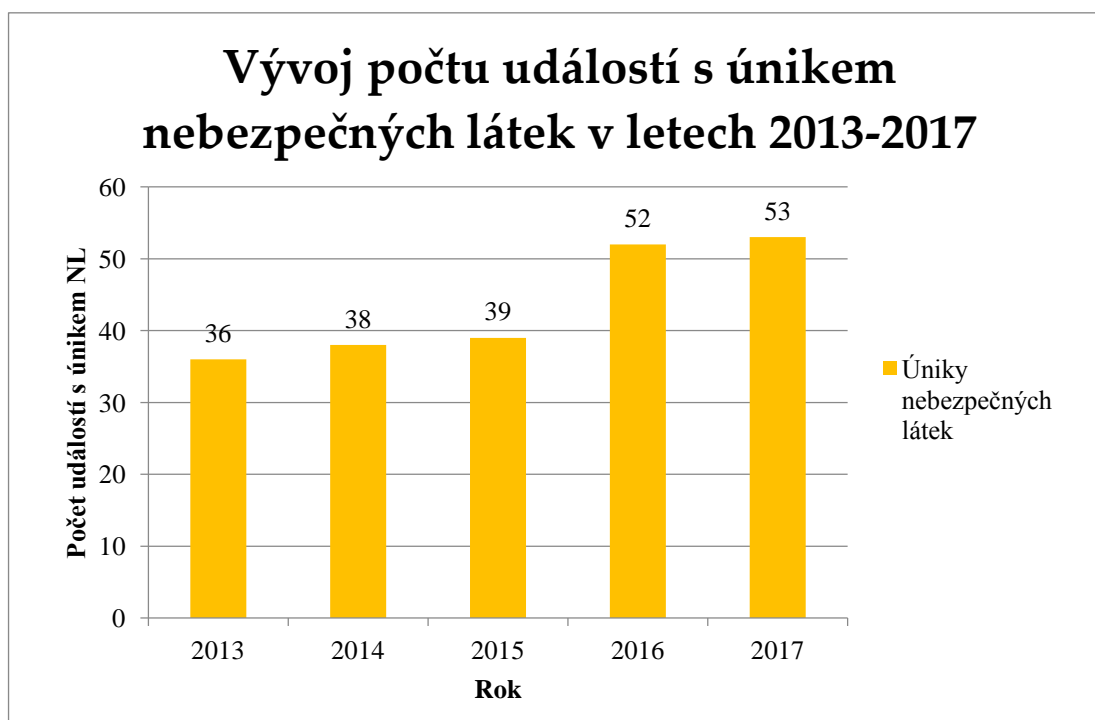

Obrázek 8: Vývoj počtu dopravních nehod v letech 2013-2017

Z hlediska počtu zásahů u dopravních nehod ve sledovaném období lze říci, že kromě nejnižšího počtu v roce 2014, je jejich počet poměrně stabilní. Dlouhodobě představují zásahy u dopravních nehod přibližně 20% podíl na celkovém počtu zásahů. Jejich nemalý podíl je realizován na rychlostní silnici č. I/48, směřující k česko-polské hranici, na které se realizuje významná část mezinárodní nákladní přepravy. Tato komunikace bývá často označována jako jedna z nejnebezpečnějších silnic na Moravě s vysokým počtem tragických dopravních nehod. Mezi nejzávažnější nehody, související s dopravou, patří srážka rychlovlaku Pendolino s kamionem převážejícím železnou plechou ve Studénce v červnu 2015. Při této události byly usmrceny tři osoby a desítky dalších byly zraněny.

5.4.3 Úniky nebezpečných chemických látek

Následující Obrázek 9 vyjadřuje vývoj počtu událostí s únikem nebezpečné chemické látky ve sledovaném období.

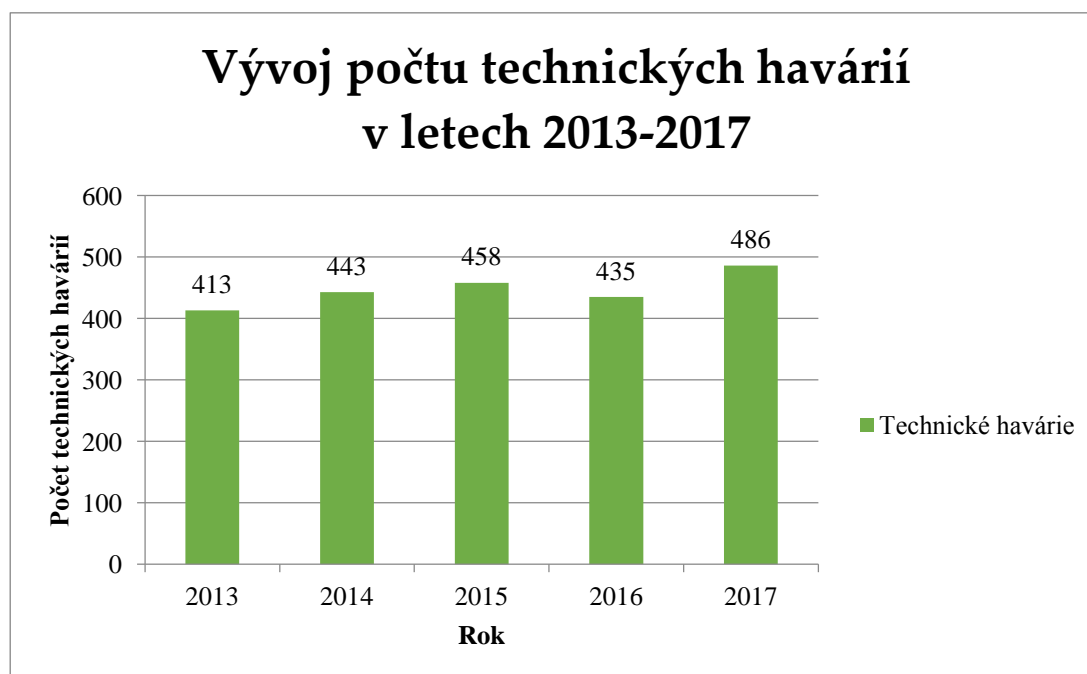

Obrázek 9: Vývoj počtu událostí s únikem nebezpečné chemické látky v letech 2013-2017

Počet úniků nebezpečných chemických látek se v posledních letech mírně zvyšuje, a to zejména v důsledku nárůstu objemu její silniční přepravy, čímž pochopitelně dochází častěji k dopravním nehodám cisteren, převážejících nebezpečné chemické látky. Souhrnně se pak zásahy u událostí s únikem nebezpečné chemické látky podílejí na celkovém počtu zásahů 5 %. Nejčastěji řešenými událostmi jsou v tomto případě úniky ropných produktů, zejména v souvislosti se silniční dopravou. Dále jsou to úniky plynů, ve kterých je často zastoupen únik oxidu uhelnatého v domácnostech, v důsledku nedokonalého spalování ohřívačů vody, topidel apod. S únikem plynu souvisí také dvě tragické události, které již byly zmíněny v kapitole o požárech, a sice výbuch plynu ve Frenštátě pod Radhoštěm roku 2013 a výbuch plynu v Šenově u Nového Jičína v roce 2015.

5.4.4 Technické havárie

Na následujícím Obrázku 10 je znázorněn vývoj počtu technických havárií ve sledovaném období.

Obrázek 10: Vývoj počtu technických havárií v letech 2013-2017

Technické havárie představují dlouhodobě největší podíl na celkovém počtu zásahů, kdy tvoří zhruba polovinu všech událostí. Jejich každoroční počet se drží průměrně okolo 450 událostí. Jejich pokles případně nárůst se výrazně odvíjí od výskytu mimořádných meteorologických jevů v daném roce, jako jsou např. povodně, či větrné smršti. Nejvyšší počet technických zásahů se odehrál v minulém roce 2017, na čemž měl svůj podíl také orkán Herwart, který se nevyhnul ani Novojičínsku. Mezi rozsáhlejší technické zásahy patřily rovněž lokální povodně v květnu a červnu roku 2013, které postihly některé části Novojičínska. Při těchto a podobných událostech probíhá především odstraňování padlých stromů, či jiných překážek, popřípadě čerpání vody ze sklepení a jiných níže položených prostorů. V posledních letech je častým typem technických zásahů také pomoc posádkám zdravotnické záchranné služby při transportu pacienta.

5.4.5 Radiační havárie

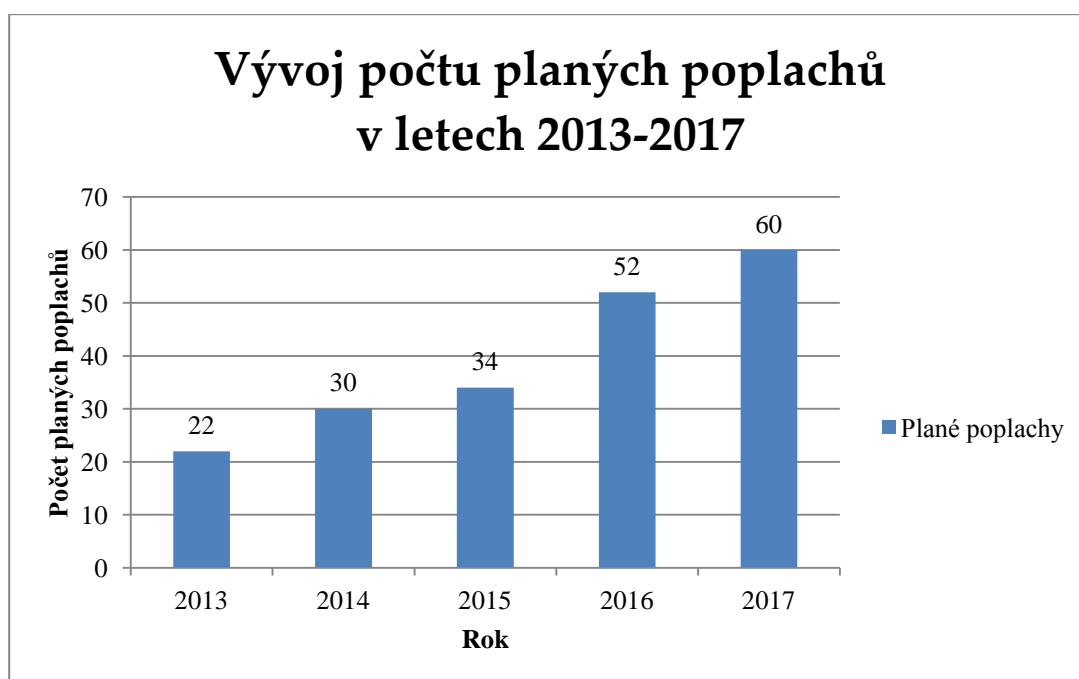
Ve sledovaném období nebylo nutné zasahovat u žádné radiační havárie. V blízkém ani vzdáleném okolí stanice se žádné zařízení, které by pracovalo s radioaktivními látkami, nenachází. Možnost vzniku radiační havárie je tedy možná pouze v případě, že by se v hasebním obvodu stanice stala dopravní nehoda vozidla, převážejícího radioaktivní materiál.

5.4.6 Ostatní mimořádné události

Ve sledovaném období se příslušníci stanice Nový Jičín podíleli na odstraňování následků při výskytu ptačí chřipky v MSK roku 2017. Jejich činnost byla především zaměřena na sběr kadáverů a součinnost s pracovníky Krajské veterinární správy MSK. Jednotka z Nového Jičína v této souvislosti zasahovala u 18 událostí.

5.4.7 Plané poplachy

Obrázek 11 znázorňuje vývoj počtu planých poplachů ve sledovaném období.

Obrázek 11: Vývoj počtu planých poplachů v letech 2013-2017

Podle grafu lze říci, že počet planých poplachů v posledních letech neustále vzrůstá. Jejich nejčastější příčinou je ohlášení události prostřednictvím Elektronických požárních signalizací instalovaných v průmyslových objektech.

5.5 SWOT Analýza

Za účelem posouzení připravenosti stanice na řešení svých úkolů za krizových situací byla provedena SWOT analýza, znázorněná v Tabulce 12. Analýza identifikuje jak oblasti, které jsou adekvátně zabezpečeny, a tudíž u nich nebylo shledáno bezprostřední riziko ohrožení jejich funkce, tak také problematické, popřípadě nevyhovující oblasti, které mohou znamenat potenciální ohrožení funkce stanice.

Tabulka 12: SWOT analýza stanice Nový Jičín

Silné stránky	Slabé stránky
Kvalifikovaný personál	Nedostatek garážových stání pro zásahovou techniku
Moderní zásahová technika	Nebezpečný prostor pro výjezd zásahových vozidel
Vysoká úroveň spolupráce s dalšími složkami IZS	Nedostatečné servisní a technické zázemí
Dobrá spolupráce s městským úřadem, ORP a ostatními organizacemi	Nedostatek prostoru pro praktický výcvik
Kvalitní a dostatečné materiální zabezpečení	Komplikovaný přístup na rychlostní silnici I/48
Příležitosti	Hrozby
Širší využití areálu pro praktický výcvik jednotek HZS a JSDH	Prodloužení dojezdových časů
Kvalitnější technické a servisní zázemí	Vznik dopravní nehody při výjezdu zásahových vozidel
Bezpečnější prostor pro výjezd zásahových vozidel	Vnik nepovolané osoby do prostorů stanice
Dostatečný počet garážových stání pro zásahovou techniku	
Vytvoření podmínek pro činnost KŠ ORP	

5.5.1 Silné stránky

Kvalifikovaný personál

V současné době slouží na stanici Nový Jičín ve směnném provozu 39 příslušníků, což odpovídá naplněnému základnímu početnímu stavu. Také z hlediska funkčního obsazení směny zde nedochází k nedostatku kvalifikovaných příslušníků (strojníků, techniků, lezců atd.). V případě, že není možné obsadit všechny požadované funkce v rámci směny, je tento stav neprodleně doplněn o příslušníky ostatních směn tak, aby byl zachován předepsaný početní stav a složení směny. Jedná se zejména o techniky speciálních služeb a hasiče lezce.

Dostatečná je také úroveň pravidelné odborné přípravy jednotky, která probíhá dle schváleného plánu odborné přípravy. Tento plán zpracovává oddělení odborné přípravy krajského ředitelství HZS MSK. Teoretická příprava probíhá pravidelně každou směnu. Každou druhou směnu pak na teoretickou přípravu buď přímo, nebo nepřímo navazuje příprava praktická, která probíhá podle povahy činnosti v areálu stanice nebo mimo něj. Stejně tak je kladen důraz na pravidelný výcvik strojníků se zásahovou technikou, a to formou kondičních jízd a výcviku na polygonu (např. Centrum bezpečné jízdy LIBROS Ostrava).

Lze tedy konstatovat, že po personální a odborné stránce je činnost stanice zabezpečena a nehrozí bezprostřední nebezpečí znemožnění plnění její činnosti v důsledku nedostatku personálu nebo jeho nízké úrovně odbornosti.

Moderní zásahová technika

V současné době stanice disponuje dvěma prvovýjezdovými vozidly CAS 20 Tatra 815 Terno, které byly pořízeny v roce 2015 jako náhrada za dvojici CAS 20 Mercedes-Benz Atego, starých 7 let. Obě CAS 20 jsou vybaveny kamerovým systémem, který umožňuje snímání a přenos záznamu okolí vozidla přímo na IBC MSK, a také integrovaným výjezdovým tabletem. Dále je na stanici dislokována velkokapacitní CAS 30 Tatra 815-7 CAFS, pořízená v roce 2014, která je vybavena tzv. systémem One-Seven pro výrobu a dopravu pěny pomocí stlačeného vzduchu. Výškovou techniku na stanici zastupuje automobilový žebřík (dále jen „AZ“) 30 Iveco Magirus. V současné době probíhají na CHS Nový Jičín přípravy k zařazení nové výškové techniky do výjezdu. Konkrétně se jedná o automobilovou plošinu (dále jen „AP“) 40 Bumar na podvozku Mercedes-Benz Eonic.

Z další speciální techniky je na stanici dislokován vyprošťovací automobil (dále jen „VYA“) na podvozku Tatra 815 8x8, protiplynový automobil (dále jen „PPLA“), chemický automobil a autobus na podvozcích Mercedes-Benz Sprinter a také nákladní automobil Volkswagen Crafter. Z osobních vozidel je stanice vybavena velitelským automobilem (dále jen „VeA“) Mitsubishi L200 a pro práci vyšetřovatele požárů vyšetřovacím automobilem (dále jen „VA“) Mitsubishi Outlander. V neposlední řadě se na stanici nachází dvojice kontejnerových automobilů – Mercedes-Benz Actros pro převoz velkých kontejnerů a Mercedes-Benz Atego pro přepravu menších kontejnerů. Stanice je vybavena následujícími druhy kontejnerů:

- pro ochranu obyvatelstva,
- povodňový kontejner,
- pro převoz nákladu,
- pro převoz lodí a jejich příslušenství,
- pro hašení CO₂,
- sorbentový,
- stanový.

Stanice je rovněž vybavena pěti motorovými čluny pro evakuaci osob a práci na vodní hladině. Stejně jako všechna vozidla sloužící u HZS MSK je i veškerá technika na novojičínské stanici vyvedena v signálním červeném odstínu RAL 3024 a doplněna reflexním šrafováním „chevron“.

Vzhledem k charakteru plněných úkolů je stav, počet kusů i rozsah mobilní požární techniky dostatečný a v nejbližší době není potřeba jejího dalšího rozšiřování nebo obměn. Fotografie dokumentující některou používanou techniku jsou součástí Přílohy 1.

Spolupráce s ostatními složkami IZS

V rámci spolupráce s ostatními složkami IZS lze vyzvednout zejména spolupráci s jednotkami SDH obcí. Kromě společných zásahů a cvičení se tyto jednotky zúčastňují také pravidelné odborné přípravy společně s příslušníky stanice. Další formou spolupráce jsou odborné stáže přímo na novojičínské stanici, kdy jednotka SDH obce tráví část směny společně s jednotkou HZS kraje a společně s ní také vyjíždí k MU. V tomto případě se jedná o jednotky SDH kategorie JPO II. Díky těmto společným aktivitám dochází

k zefektivnění spolupráce a také ke zvyšování úrovně odborné připravenosti členů jednotek SDH obcí. Dalším pozitivním aspektem této spolupráce je rovněž převod starší požární techniky HZS na jednotky SDH obcí, což napomáhá obměně techniky a přispívá ke zkvalitňování vybavení těchto jednotek. Stanice pochopitelně také jednotkám SDH zabezpečuje např. plnění a kontroly dýchací techniky, kontroly materiálu pro práci ve výškách a nad volnou hloubkou a dalších technických prostředků.

Na taktické úrovni lze kladně hodnotit také spolupráci s místním oddělením Policie ČR a také Zdravotnickou záchrannou službou Moravskoslezského kraje. Vzájemná součinnost těchto složek je pravidelně prověřována v rámci společných taktických a prověřovacích cvičení. Vysoká úroveň spolupráce se v posledních letech projevila při řešení řady komplikovaných zásahů. Za všechny je možné zmínit zejména dvě železniční tragédie ve Studénce, první z nich v roce 2008, kdy došlo ke zřícení železničního mostu na projíždějící rychlík, a srážku kamionu s rychlovlakem Pendolino v roce 2015.

Spolupráce s městským úřadem, ORP a dalšími organizacemi

Příslušníci stanice se kromě zákonem stanovených povinností, jako je účast na zasedáních BR ORP a KŠ ORP, podílejí společně s orgány územní samosprávy na přípravách prověřovacích a taktických cvičení složek IZS.

Jedna z významných částí spolupráce s Městským úřadem Nový Jičín, ostatními ORP a dalšími organizacemi v rámci územního odboru je realizována v oblasti preventivně výchovné činnosti. Příslušníci stanice Nový Jičín se účastní nejrůznějších kulturně-společenských akcí, jako jsou například Dny města, Dny dětí, Dny IZS, nebo oslavy různých výročí, na kterých prezentují svou činnost a zásahovou techniku, popřípadě na těchto akcích zabezpečují požární dozor. Stanice je rovněž zapojena do programu Hasík, v jehož rámci příslušníci pořádají výukové besedy pro žáky druhých a šestých tříd základních škol. Příslušníci CHS Nový Jičín také organizují exkurze žáků základních škol přímo na své stanici. Stanice se také pravidelně účastní celorepublikové akce s názvem *Dny požární bezpečnosti*, které jsou spojeny s ukázkami techniky, výstroje a výzbroje hasičů, komentovanými prohlídkami zázemí stanice i s promítáním filmů o hasičích. Tato akce je určena nejen pro školy, ale také pro širokou veřejnost. Preventivně výchovná činnost stanice se nezaměřuje pouze na děti, ale také na seniory, pro které jsou připravovány vzdělávací a osvětové přednášky a besedy.

Kvalitní a dostatečné materiální zabezpečení

Vzhledem k předurčenosti stanice pro zásahy na nebezpečné chemické látky v místech hlavních přepravních tras je stanice vybavena chemickým automobilem, určeným k jejich likvidaci, včetně řady speciálních prostředků. Jedná se např. o dekontaminační sprchu, záchytné vany na chemikálie a oleje, zásobníky na kontaminovanou vodu, směšovací zařízení pro dekontaminační roztoky, neutralizační, sorpční a emulgační látky a prostředky atd. Z osobních ochranných prostředků jsou to protichemické ochranné oděvy Team Master Pro (přetlakové i nepřetlakové), nebo ochranné obleky proti ropným látkám Izopant.

Z detekčních a měřících prostředků jsou to osobní a zásahové dozimetry, radiometry, měřiče kontaminace, spektrometry, explozimetry a toximetry a mnohé další. V oblasti dýchací techniky je stanice vybavena izolačními dýchacími přístroji Dräger a také křísícími přístroji.

Pro zásahy u dopravních nehod je na stanici používáno moderní hydraulické vyprošťovací zařízení Holmatro, včetně zvedacích vaků, rozpěrných válců a dalšího příslušenství. Stanice je rovněž vybavena termokamerami, umístěnými na obou vozidlech CAS 20 Terro a PPLA Mercedes-Benz, tak jak je to běžné na stanicích HZS MSK.

Dále stanice disponuje prostředky pro práci na vodní hladině např. nemotorovými čluny, suchými oděvy, nebo nornými stěnami pro likvidaci uniklých chemických látek na vodní hladině.

Z osobních ochranných prostředků jsou používány zásahové oděvy Fireman, zásahové přilby MSA Gallet a Dräger, nomexové kukly, zásahová obuv (každý příslušník má dva páry obuvi), svítilny, zásahové i záchranářské rukavice různých výrobců.

Z výše uvedených skutečností lze říci, že z hlediska zabezpečení věcných prostředků požární ochrany a osobních ochranných pomůcek je stanice dostatečně vybavena k řešení stanovených úkolů v plném rozsahu.

5.5.2 Slabé stránky

Nedostatek garážových stání pro výjezdovou techniku

Tato slabina úzce souvisí se současnou dislokací stanice, nacházející se v centru města, obklopená městskou zástavbou a s ohledem i na stáří a technický stav budovy, ve které jednotka sídlí. Oba tyto faktory již neumožňují další rozšíření počtu garážových stání a tím tak vyřešení tohoto problému. V garážích, které jsou přímou součástí hlavní budovy stanice a umožňují okamžitý výjezd na silnici, jsou pouze čtyři stání (Obrázek 12). Tato stání jsou určena pro dvě prvovýjezdové CAS 20 Terrno, CAS 30 815-7 a PPLA. Z těchto stání jsou však dvě umístěna za sebou, konkrétně CAS 30 a PPLA. V případě výjezdu PPLA, je tedy nejprve potřeba vyjet s CAS 30 a teprve následně může vyjet PPLA, což značně komplikuje výjezd. Další zásahová technika je uložena na vnitřním nádvoří v postranních garážích a na ulici je nucena vyjíždět pouze úzkým průjezdem. Zbylá část techniky, zejména čluny, kontejnery a jeden kontejnerový nosič, je dislokována mimo areál stanice ve skladu materiálu ÚO Nový Jičín HZS MSK na ulici K Nemocnici. Zmíněný sklad přímo nenavazuje na hlavní budovu stanice, což způsobuje sníženou dostupnost potřebné techniky a komplikuje její rychlé použití.

Obrázek 12: Centrální hasičská stanice Nový Jičín - garážová stání s výjezdem do ulice Zborovská

Celkový počet garážových stání je vzhledem k množství dislokované techniky naprosto nedostatečný. Nevhodné je také jejich rozmístění v areálu z důvodu nenavazujících prostorů. Důsledkem všech zmíněných faktorů je komplikovaný výjezd a manipulace s technikou, kdy kromě prodloužení dojezdových časů může dojít také ke vzájemné kolizi vyjíždějících vozidel. Nedostatek prostoru se také projevuje při běžné údržbě techniky, konkrétně např. omezeným manipulačním prostorem kolem stojících vozidel.

Nebezpečný prostor pro výjezd zásahových vozidel

Dislokace stanice má za následek i další problém. Orientace garážových stání a následný výjezd zásahové techniky se uskutečňuje přímo do jedné z městských dopravních tepen, ulice Zborovská, a to z garážových vrat téměř rovnou do vozovky. Z tohoto důvodu hrozí bezprostřední riziko střetu vyjíždějícího zásahového vozidla s projíždějícími automobily. Při výjezdu navíc zásahová technika kříží chodníkové těleso, kde hrozí střet s chodci (Obrázek 13). Přestože je z obou směrů umístěna světelná signalizace, která při vyhlášení poplachu jednotce upozorňuje na výjezd požárních vozidel, mnoho řidičů tuto signalizaci nerespektuje. Nehledě na fakt, že výjezd vozidel se uskutečňuje mezi dva kruhové objezdy, mezi kterými se může snáze vytvořit dopravní zácpa.

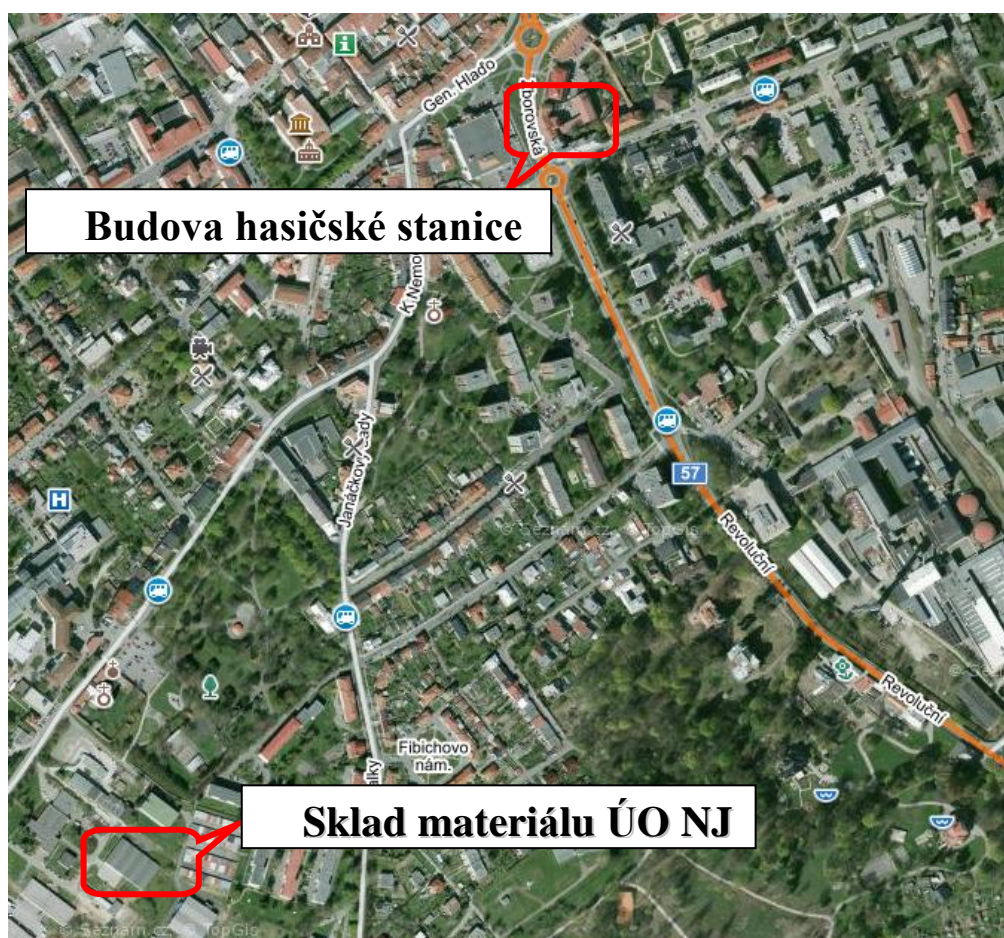

Obrázek 13: Výjezd z garážových stání CHS Nový Jičín

Obdobně komplikované je i zajíždění vozidel zpět do garážových stání při návratu ze zásahu, kdy před stanicí chybí manévrovací prostor, aby mohla technika bezpečně zajet zpět do garáží. Při návratu vozidel ze zásahu a jejich zajíždění zpět do garáže jsou proto příslušníci nuceni usměrňovat dopravu, aby mohla technika bezpečně zaparkovat.

Nedostatečné technické a servisní zázemí

Stávající podoba stanice, i přes veškeré provedené úpravy, již nedostačuje potřebám pro bezproblémovou údržbu techniky a věcných prostředků. Opět je zde největším problémem nedostatek prostoru, který se mimo jiné projevuje malým množstvím skladovacích prostorů. Věcné prostředky jsou kromě určených skladovacích místností, uloženy ve skříních v různých částech stanice. Značná část věcných prostředků je také uložena ve zmíněném skladu materiálu ÚO Nový Jičín na ulici K Nemocnici a není tedy ihned dostupná (Obrázek 14).

Obrázek 14: Sklad materiálu ÚO Nový Jičín

Dalším souvisejícím problémem jsou nenavazující prostory speciálních služeb, které jsou rozděleny do několika místností a ztěžují tedy výkon služby. Ukázkou může být dílna chemické služby, která je rozdělena do tří samostatných místností v různých patrech, což představuje nemalé komplikace například při údržbě a doplňování dýchací techniky, kdy je potřeba vzduchové lahve přenášet mezi patry, přičemž hrozí zvýšené riziko jejich poškození.

V servisních prostorech je až na výjimky možné opravovat pouze osobní automobily a některá méně rozměrná dodávková vozidla. Velká zásahová vozidla v prostorech stanice servisovat nelze. Komplikací při údržbě techniky je rovněž absence mycího boxu. Nevyhovující je rovněž zázemí pro skladování pohonných hmot, pro které není určen samostatný prostor.

Nedostatek prostoru pro praktický výcvik jednotky

Vedle speciálních výcviků, které vyžadují specifické prostředí (např. práce na vodě, lezecký výcvik atd.) a jsou tudíž realizovány mimo areál stanice, je vzhledem k nedostačujícím vnitřním prostorům často nutné provádět i další praktický odborný výcvik jinde. Popřípadě ho lze provádět jen v omezeném rozsahu. Jediným prostorem, kde lze provádět venkovní výcvik, je pouze nevelká plocha vnitřního dvora (Obrázek 15). Na této ploše se z důvodu velkého množství nájezdů do garážových stání apod. nachází řada terénních nerovností a téměř zde chybí rovná plocha.

Obrázek 15: Areál vnitřního dvora

Navíc tento prostor musí zůstat i během výcviku průjezdný pro případ výjezdu speciální techniky, jejíž stání jsou umístěna v garážích s výjezdem do dvora (Obrázek 16). Zejména v případě provádění náročnějších výcviků, vyžadujících rozměrnější prostředky, jako je například nácvik vyprošťování osob z havarovaných vozidel, je výjezd ostatní techniky obzvláště komplikovaný. Zmíněné terénní nerovnosti rovněž nedovolují přílišné využití této plochy ani k fyzické přípravě jednotky.

Obrázek 16: Garážová stání pro ostatní techniku s výjezdem do dvora

Komplikovaný přístup na rychlostní silnici I/48

Jak dokládá statistika výjezdové činnosti za posledních 5 let, dopravní nehody představují významnou část skladby výjezdů novojičínské stanice. Jejich nemalá část se odehrává právě na páteřní silnici I/48, a proto je nezbytné, aby byl přístup na tuto komunikaci co nejrychlejší a nejméně komplikovaný, což za současných podmínek splněno není. Vzdálenost mezi nájezdem na silnici I/48 a současnou stanici je bezmála 1,5 km, během níž musejí zásahová vozidla projet celkem čtyři kruhové objezdy a jednu světelnou křižovatku. To vše často za hustého provozu poměrně úzkými komunikacemi, což mnohdy vede ke znemožnění plynulého průjezdu. Opomenout nelze ani zvýšené riziko vzniku dopravní nehody zásahových vozidel při průjezdu centrem města.

5.5.3 Příležitosti

Širší využití areálu pro praktický výcvik jednotek HZS a jednotek SDH

Jak již bylo zmíněno v předchozí části, spolupráce novojičínské jednotky a okolních jednotek SDH je na vynikající úrovni. Důležitou roli v tomto hraje společná odborná příprava, ať už se jedná o její teoretickou nebo praktickou část. Tento pozitivní trend však i přes veškerou snahu naráží na své limity, a to především na opakovaně zmiňovaný problém nedostatku prostoru. Kromě nevelkých prostorů pro praktický výcvik je v případě delšího pobytu vyššího počtu osob na stanici limitující i zázemí pro příslušníky. Stávající prostory, ať už se jedná o jídelnu, nebo místnost pro odpočinek, jsou většinou dimenzovány přesně na základní početní stav 13 příslušníků na jedné směně a neumožňují tedy jejich využívání větším počtem osob. Obdobná situace nastává také v případě, kdy v důsledku pozmeněného režimu služby, slouží na stanici dvě směny současně. Nová stanice by měla tento problém řešit rozšířením kapacit od ložnic, přes denní místnost až po hygienické zázemí.

Rozšířením možností využití areálu stanice, především venkovních prostorů pro praktický odborný výcvik příslušníků HZS MSK i jejich dobrovolných kolegů, by se zvýšila kvalita této přípravy. Areál by mohl být rozšířen například o víceúčelové sportovní hřiště, které by mohlo být využíváno nejen pro praktickou, ale i fyzickou přípravu příslušníků a členů jednotek SDH. Přínosem by mohla být také tréninková věž, která by sloužila k výcviku, týkajícího se např. záchrany osob z výšek, různých slaňovacích technik a dalších činností.

Ke zkvalitňování zejména fyzické přípravy by rovněž přispěla moderní a větší posilovna, než je ta současná. Pozitivní dopad by mělo také vybudování tělocvičny, jež by sloužila pro fyzickou přípravu zejména v zimních měsících.

Zmíněné úpravy by mohly přispět k dalšímu zkvalitňování praktické odborné přípravy na řešení široké škály MU, včetně většího počtu jednotek, které se budou moci společného výcviku účastnit.

Kvalitnější technické a servisní zázemí

Kvalitativním posunem pro zlepšení činnosti službu konajících příslušníků by nepochybně bylo vhodnější dispoziční řešení budovy, což vzhledem k nemožnosti rozšiřování stávající stanice již není reálné. Tento problém by měl být vyřešen připravovanou výstavbou nové hasičské stanice, ve které by už na sebe jednotlivé servisní a technické prostory plynule navazovaly, zejména pak dílny speciálních služeb.

Nová stanice by měla rovněž vyřešit dlouhodobý problém s nedostatkem a roztržitostí skladovacích prostorů. Skladovací prostory by měly být situovány a uzpůsobeny tak, aby byly schopny pojmout veškeré množství skladovaného materiálu a ten již nemusel být dále rozmístěn v dalších prostorech stanice. Zároveň by měly umožnit jeho rozdělení podle druhu např. samostatný sklad pro sorbenty, pohonné hmoty nebo jiné technické prostředky. Rovněž by měly umožňovat bezproblémovou manipulaci bez nutnosti přesunování ostatních prostředků.

Příspěvek ke zvýšení komfortu příslušníků HZS by mohlo i rozšíření prostorů pro očistu, údržbu a sušení zásahových oděvů a dalších osobních ochranných prostředků.

Práci příslušníků při údržbě zásahové techniky by pak jednoznačně ulehčil mycí box přímo v areálu stanice a nebylo by již tedy nutné vykonávat tuto údržbu mimo stanici. Významným vylepšením by mohlo být vlastní čerpací stanoviště, včetně zásobníku pohonných hmot, popřípadě dislokace tohoto zásobníku přímo na stanici. Tím by se zvýšila soběstačnost stanice během KS, kdy by došlo k narušení plynulých dodávek některých surovin.

Bezpečnější prostor pro výjezd zásahových vozidel

Zvýšení bezpečnosti výjezdu zásahových vozidel úzce souvisí s plánovanou dislokací nové stanice na ulici Propojovací. Nově by již vyjíždějící technika nemusela vyjíždět přímo do hustého provozu v centru města, neboť se jedná o lokalitu na okraji města s mnohem menším dopravním vytížením. Dalším bezpečnostním opatřením by bylo vybudování zpevněné plochy před prostorem výjezdu z garáží, který by byl situován mimo komunikaci. Tím by vznikl dostatečně velký prostor pro manipulaci s technikou při výjezdu z garáží a také při jejím návratu ze zásahu. Významně by se tak snížilo přímé riziko nehody

zásahového vozidla s ostatními účastníky silničního provozu. Ke zvýšení bezpečnosti by rovněž přispěla moderní světelná a akustická signalizace výjezdu zásahových vozidel.

Dostatečný počet garážových stání pro zásahovou techniku

Rozšířením počtu garážových stání by byla vyřešena současná nevyhovující situace s uložením techniky, kdy je nutné parkovat část techniky ve vnitřních stísněných garážích a další technika, zejména kontejnery a plavidla, je dislokována mimo areál stanice ve skladu materiálu ÚO Nový Jičín. Odpovídající počet garážových stání by umožnil dislokaci veškeré výjezdové techniky, včetně kontejnerů, na jednom místě, což by značně zjednodušilo její použití a zajistilo plynulý výjezd bez nutnosti manipulace s další technikou, která zrovna nevyjíždí. Přínosem by byl rovněž zvětšený manipulační prostor v okolí techniky a usnadnila se tak i její běžná údržba po návratu ze zásahu.

Vytvoření podmínek pro činnost KŠ ORP

Za současných podmínek lze v prostorech budovy územního odboru, v případě nutnosti, poskytnout jen improvizované zázemí pro zasedání KŠ ORP. Zřízení prostoru pro stálé pracoviště by KŠ získal důstojné podmínky pro svou činnost, včetně zabezpečení odpovídajícím technologickým a komunikačním vybavením. Tím by došlo k zefektivnění jeho činnosti a zjednodušení předávání informací mezi KŠ a HZS MSK, jakožto klíčovým orgánem, který řídí ZaLP při MU, a bylo by tak možné lépe koordinovat činnost zasahujících jednotek.

5.5.4 Hrozby

Prodloužení dojezdových časů

Hrozba prodloužení dojezdových časů se odvíjí zejména od současné dislokace stanice a s tím související hustou dopravou v jejím okolí a rovněž s nebezpečným a komplikovaným výjezdem zásahové techniky na komunikaci. Jak už bylo několikrát zmíněno, stanice se nachází v centru města na jedné z nejfrekventovanějších komunikací s vysokým výskytem jak osobní, tak i nákladní automobilové dopravy. V této části města se nachází řada kruhových objezdů s úzkými příjezdovými komunikacemi, které značně komplikují a v hustém provozu mnohdy nedovolují řidičům uvolnit dostatečně velký prostor, umožňující rychlý průjezd jedoucím zásahovým vozidlům. V této lokalitě se může také snáze vytvořit dopravní zácpa nebo dopravní nehoda a vyjíždějící technika by tak byla nucena tuto překážku složitě překonávat, popřípadě hledat alternativní objízdnu trasu.

Z tohoto hlediska je zřejmě nejhorší situace ve směru k nájezdu na rychlostní silnici I/48, ve kterém je několik kruhových objezdů za sebou, které spojují městské páteřní komunikace. V krajním případě může být při vzniku dopravní nehody mezi ostatními vozidly v bezprostředním okolí stanice znemožněn výjezd zásahové techniky. V důsledku dopravní nehody může být přímo zablokován výjezd z garážových vrat a technice tak bude zkomplikován nebo naprosto znemožněn výjezd.

Zmíněné faktory představují nemalé zdržení a tím riziko prodloužení dojezdových časů. Kritickou je především doba ranní a odpolední špičky, kdy je v centru města extrémně hustá doprava a průjezd zásahových vozidel je velice komplikovaný. Zejména u vážných dopravních nehod, kdy mnohdy hrají rozhodující roli vteřiny, může být zdržení v rámci minut naprosto fatální.

Vznik dopravní nehody při výjezdu zásahové techniky

Absence téměř jakékoli manipulační plochy v prostorech výjezdu zásahové techniky z garážových stání i při jejím návratu značně zvyšuje riziko kolize s okolo jedoucimi vozidly. Tím je ve zvýšené míře ohroženo zdraví a život zasahujících příslušníků. Bezprostředním křížením chodníkového tělesa s výjezdem z garáží, kdy má strojník značně omezený výhled z vozidla, hrozí rovněž velké riziko střetu vyjíždějících vozidel s chodci.

Z důvodu kolize vyjíždějících hasičských vozidel může dojít k částečnému nebo v krajním případě úplnému znemožnění výjezdu zásahové techniky. Kolize může nastat také při zajíždění vozidel do garáží při návratu ze zásahu. Za současné situace se snaží příslušníci toto riziko minimalizovat, a to způsobem, že dva z nich při couvání vozidla do garáže usměrňují dopravu v obou směrech.

Vnik nepovolané osoby do prostorů stanice

Stávající zabezpečení stanice, zejména zabránění vniku nepovolaných osob, není řešeno v dostatečné míře, což je dáno především stářím stanice. V objektu není zajištěna stálá přítomnost určené osoby, která by na něj neustále dohlížela. Stálý dohled je zajištěn pouze v pracovní dny, v době od 6:00 do 17:00 hodin, během přítomnosti pracovníka dispečinku a ostatních pracovníků denní směny. Mimo tuto dobu a o víkendech je v případě výjezdu všech příslušníků k události objekt po určitou dobu nehlídaný až do doby, než se povolá

určený zaměstnanec, nebo se část příslušníků vrátí zpět na stanici. V současném objektu chybí zabezpečení prostřednictvím elektronického zabezpečovacího systému. Kamerový systém, který je na stanici nyní nainstalován, monitoruje pouze nádvoří, garážová stání techniky a prostor před stanicí. Ve zbývajících prostorech by tudíž případný pohyb nepovolané osoby nemusel být ihned zaregistrován a nemusela by tak být včas podniknuta opatření vedoucí k zajištění této osoby.

Další fotografie dokumentující podmínky na stanici jsou obsahem Přílohy 2.

6 DISKUZE

Tato část práce obsahuje vyhodnocení poznatků, získaných na základě provedené analýzy rizik a SWOT analýzy. Výzkumné šetření probíhalo na stanici HZS MSK Nový Jičín, kterou za tímto účelem autor několikrát osobně navštívil. V rámci těchto návštěv proběhla prohlídka samotného areálu stanice, dislokované mobilní požární techniky, věcného vybavení a vnitřních prostorů. Dalším způsobem získávání informací pro potřeby výzkumu byla jednání s velitelem stanice a osobní rozhovory s veliteli směn a některými příslušníky zařazenými na výjezdu.

Výsledky analýzy rizik a přijatá opatření za účelem zmírnění ohrožení jsou popsány ve výsledkové části práce. V této části budou výstupy z ní shrnuty a vyhodnoceny. V případě, že budou stávající opatření shledána jako nedostatečná, budou učiněny návrhy, které by mohly přispět ke zvýšení úrovně krizové připravenosti stanice Nový Jičín vůči identifikovaným hrozbám, majících potenciál její činnost ohrozit nejvíce. Ze zjištěných skutečností, které vyplynuly ze SWOT analýzy, zde budou diskutovány především nejslabší stránky a z nich plynoucí ohrožení činnosti stanice. Z nich budou následně navržena opatření, která by měla být zohledněna při výstavbě nové stanice a tím taky byly na nejnižší možnou úroveň eliminovány slabé stránky a vyplývající hrozby. Opatření budou následně navrhována s ohledem na způsob, jakým byly obdobné problémy vyřešeny také při výstavbě nebo rekonstrukci jiných stanic HZS v rámci ČR.

Na základě provedené analýzy rizik byly identifikovány celkem čtyři typy KS, které představují vysoké riziko ohrožení schopnosti stanice plnit úkoly ve své působnosti. Ostatní typy KS byly vyhodnoceny jako ohrožení se střední nebo nízkou mírou rizika. První, ze čtyř vysoce ohrožujících událostí, je „*Epidemie – hromadná nákaza osob*“, která by mohla ohrozit činnost stanice v důsledku onemocnění velkého počtu příslušníků. Za účelem snížení ohrožení jsou na stanici přijata opatření, která by měla být schopna zabezpečit potřebný, alespoň minimální předepsaný početní stav příslušníků. První možností je zajištění dostatečného počtu personálu v rámci vlastních zdrojů prostřednictvím přesunu jednotlivých příslušníků v rámci sloužících směn, popřípadě přímo jejich povoláním do služby z mezisměnového volna. Druhou možností je doplnění příslušníků do požadovaného stavu v rámci územního odboru Nový Jičín. Třetím způsobem je zpohotovění vytypovaných jednotek SDH obcí, které by se spolupodílely na zabezpečení

ohroženého území, stanoveném plošným pokrytím území jednotkami požární ochrany. Obdobným způsobem je zabezpečena akceschopnost jednotlivých stanic například také v rámci HZS Středočeského kraje. Zmíněná přijatá opatření považuje autor za dostačující a další opatření nenavrhuje.

Druhou identifikovanou KS, představující vysokou míru ohrožení chodu stanice je „*Narušení funkčnosti významných systémů elektronických komunikací*“, která by znemožnila standardní způsob komunikace jak mezi stanicí a IBC, tak mezi posádkami výjezdových vozidel. Komunikace mezi stanicí a IBC by v případě výpadku těchto systémů probíhala pomocí mobilních telefonů nebo pevné linky, dále pak prostřednictvím analogové radiostanice. Spojení mezi výjezdovými posádkami by bylo realizováno prostřednictvím analogových radiostanic, které jsou umístěny na výjezdových vozech, včetně převaděčů signálu umístěných na prvních vozech (CAS 20). Předávání informací mezi výjezdovými posádkami a IBC by bylo dále možné prostřednictvím mobilního telefonu, který má během směny velitel prvního vozu neustále u sebe. Přijatá opatření jsou taktéž považována za dostatečná.

Předposlední KS, která byla vyhodnocena jako vysoce ohrožující je „*Narušení dodávek ropy a ropných produktů velkého rozsahu*“. Zmíněná KS by měla velice závažný, v extrémním případě až fatální dopad na zabezpečení akceschopnosti mobilní požární techniky a věcného vybavení. Při nedostatku pohonných hmot by rovněž nebylo možné ani doplňování paliva do dieselagregátu, který by zajišťoval dodávky elektrické energie v případě jejího dlouhodobého výpadku. Za účelem snížení následků vzniklých v důsledku této KS, disponuje stanice Nový Jičín nadzemní naftovou nádrží, která by při běžném provozu vystačila přibližně na tři měsíce, nebo při zvýšené spotřebě za KS pak zhruba na měsíc provozu. Dále je stanici přidělena krizová karta Správy státních hmotných rezerv, která umožňuje přednostní odběr pohonných hmot u smluvně určených čerpacích stanic. Jako nevhodné řešení se také může jevit umístění tohoto zařízení mimo hlavní budovu stanice ve skladu materiálu ÚO Nový Jičín. Toto řešení je však zapříčiněno nemožností jeho uskladnění přímo na stanici, a tudíž za stávající situace není možné. Nicméně do budoucna by bylo vhodné tento problém vyřešit umístěním této nádrže přímo do areálu stanice a umožnit tak její okamžité využití bez nutnosti jejího převážení nebo zajiždění všech vozidel k dotankování do areálu skladu materiálu. Významným pokrokem v oblasti zabezpečení dodávek pohonných hmot, který by mohl být zohledněn při výstavbě nové

stanice, je vybudování velkokapacitní podzemní nádrže a zřízení samostatného čerpacího stanoviště. Toto řešení můžeme nalézt na stanici HZS Středočeského kraje Kolín. Stanice Nový Jičín by tak byla schopna zásobovat pohonnými hmotami nejen vlastní jednotky, ale také pobočnou stanicí Bílovec, jednotky SDH obcí a další základní složky IZS v rámci ÚO Nový Jičín. Uvedený návrh by pochopitelně vyžadoval nemalé investiční prostředky na realizaci. Je tedy otázkou, zda by všechny zainteresované složky tento návrh akceptovaly a následně se podařilo zajistit pokrytí zvýšených nákladů, spojených s výstavbou nádrže. Celkově však lze přijatá opatření rovněž hodnotit jako dostatečná.

Poslední KS, která by znamenala ohrožení plnění svěřených úkolů stanice je „*Narušení dodávek elektrické energie velkého rozsahu*“. Absence dodávek elektrické energie by ovlivnila veškerou běžně vykonávanou činnost na stanici. K zabezpečení dodávek elektrické energie na stanici slouží dieselaagregát, který je schopen bez doplňování umožnit fungování stanice až po dobu 24 hodin. Zároveň s tím dojde k přijetí úsporných opatření s cílem snížit spotřebu elektrické energie na nezbytné minimum. Také toto opatření lze považovat za dostatečné.

Z výsledků provedené SWOT analýzy se dají vyvodit závěry, uvedené v následující části práce. Největším problémem, a tedy nejvýraznější slabou stránkou, je všeobecně nedostatek prostoru. Tento faktor se projevuje v širokém spektru vykonávaných činností. První oblastí je nevyhovující počet garážových stání pro mobilní požární techniku, kdy není umožněna dislokace veškeré zásahové techniky, kterou stanice disponuje na jednom místě v na sebe navazujících prostorech. Přímou s tím souvisí také omezený manipulační prostor kolem ustavené zásahové techniky, což snižuje komfort během nastupování do vozidla při vyhlášení poplachu a také při její běžné údržbě, jako je doplňování a kontrola věcného vybavení. Komplikovanější je z tohoto důvodu také výjezd některých, obzvláště rozměrnějších typů zásahových vozidel, parkujících v garážích na vnitřním nádvoří a taktéž jejich přesun v areálu stanice. Výrazně zde chybí také manipulační prostor u výjezdu z garážových stání, v důsledku kterého je zde zvýšené nebezpečí vzniku dopravní nehody s projíždějícími vozidly a také s chodci.

Další problém, spojený s nedostatkem prostoru, představuje nízký počet skladovacích ploch pro uložení technických prostředků a dalšího vybavení. Ideální není zejména značná rozptýlenost skladovacích prostorů po celém areálu stanice a jejich složitá dostupnost.

Obzvláště nakládání s rozměrnějším materiálem je zdlouhavé a navíc hrozí jeho poškození, případně poškození okolního vybavení.

Nevyhovující prostor je limitující také při provádění praktického odborného výcviku v areálu vnitřního dvora. Samotný výcvik navíc ztěžuje téměř úplně chybějící rovná plocha a také nutnost neustále udržovat průjezdnost tímto místem pro zásahovou techniku, umístěnou ve vnitřních garážích s výjezdem do dvora. Také zde hrozí v rámci vykonávaných činností zvýšené riziko vzniku pracovního úrazu, ať už při praktické, či fyzické přípravě.

Všechny výše uvedené skutečnosti, spojené s nedostatkem prostoru, mají za následek snížený komfort příslušníků při výkonu služby, což sebou přináší s tím spojené vyšší riziko poškození věcných prostředků při jejich používání nebo následném ukládání. Opomenout nelze ani vyšší pravděpodobnost vzniku pracovního úrazu při pohybu na stanici. Nejvyšší riziko zranění hrozí zejména během nastupování do vozidel při vyhlášení poplachu, což je činnost odehrávající se v co nejkratším čase, a tudíž největším spěchu, tak aby byl dodržen stanovený výjezdový čas. Nicméně i přes tyto překážky se většinu výjezdů daří realizovat do jedné minuty od přijetí výzvy k výjezdu. Tím je bezpečně dodržen zákonem stanovený limit pro výjezd profesionálních jednotek požární ochrany. Celkově tedy lze konstatovat, že problém nedostatku prostoru bezprostředně neohrožuje akceschopnost jednotky a umožňuje tak bez omezení plnit stanovené úkoly.

Dalším limitujícím faktorem, který ze SWOT analýzy vyplynul, byl komplikovaný přístup na rychlostní silnici I/48 daný současnou dislokací stanice. Roli zde nehraje pouze samotná vzdálenost stanice od nájezdu na tuto komunikaci, ale především pak složitá dopravní situace při průjezdu městem. S rozvojem dopravy v posledních letech se úměrně s ním zvyšuje také hustota dopravy v centru Nového Jičína. Dopravu tvoří nejen osobní automobily, ale také kamiony a nákladní vozy, projíždějící městem ze směru od Valašského Meziříčí. Průjezd městem, dimenzovaný na nižší frekvenci dopravy, již neumožňuje hlavně v době ranní a odpolední dopravní špičky plynulý průjezd požárních vozidel, jedoucích k zásahu. Tato skutečnost s sebou přirozeně nese riziko prodloužení dojezdových časů k událostem, které se stanou na této komunikaci. S hustou dopravou také souvisí zvýšené riziko kolize zásahové techniky s ostatními účastníky silničního provozu.

Stanice Nový Jičín pochopitelně není jediná v ČR, která se musí potýkat s nedostatkem prostoru pro výkon služby nebo nevyhovující současnou dislokací. Pro příklad není třeba chodit daleko. V podobné situaci byla ještě před pár lety také druhá ze stanic ÚO Nový Jičín, pobočná stanice typu P1 Bílovec. Tamní profesionální jednotka sídlila až do roku 2014 ve společné budově v centru města na ulici 17. listopadu s jednotkou SDH města Bílovec. Stará stanice taktéž neposkytovala potřebný prostor pro uskladnění veškeré techniky a z tohoto důvodu na ní nebyla dislokována žádná výšková technika, kterou nebylo kam umístit. Omezený byl rovněž prostor pro výcvik, vybavení a údržbu zásahové techniky. Obdobně nebezpečný, jako v případě novojičínské stanice, byl také výjezd požární techniky z garážových vrat přímo doprostřed rušné ulice v centru města. Ideální nebyl ani přístup na dálnici D1 a do Klimkovického tunelu, tedy klíčových dopravních staveb, na kterých jednotka z Bílovce zasahuje.[45]

Nová bílovecká stanice vznikla na Jeremenkově ulici přestavbou původních skladovacích prostor a je koncipována jako součást tzv. IVC. V tomto areálu tak sídlí společně se zdravotnickou záchrannou službou Moravskoslezského kraje. Dislokace těchto dvou základních složek IZS ve společném objektu jednoznačně přispívá k zefektivnění a prohloubení vzájemné spolupráce.[45] Uvedené řešení by mohlo být také jednou z možných variant při výstavbě nové stanice pro novojičínskou jednotku. Zřízení IVC jako jedné z možných variant pro výstavbu nové hasičské stanice v Novém Jičíně však nebylo zvažováno ani v jednom z dosavadních návrhů. Nová dislokace stanice v Bílovci se nachází mimo centrum města blíže k nájezdu na dálnici D1, čímž se zlepšil přístup jednotky na tuto komunikaci a také do Klimkovického tunelu. Podobně by se měl zlepšit přístup pro zásah na rychlostní silnici I/48, kterého by se po přestěhování do nové lokality měla dočkat také novojičínská jednotka. Nové zázemí poskytlo bílovecké jednotce potřebný prostor pro výcvik, údržbu techniky, věcného vybavení a také pro dislokaci výškové techniky, která na stanici do té doby chyběla. Taktéž zázemí pro výkon služby doznalo kvalitativních změn. Navýšena byla také kapacita stanice pro případ, že by v budoucnu došlo k navýšení početního stavu příslušníků změnou typu stanice z P1 na P2. Vznikl zde také dostatečný prostor pro praktický výcvik jednotky HZS i pro společná školení s jednotkami SDH obcí. Dvou těchto školení, pořádaných na bílovecké stanici, se autor práce v rámci výcviku jednotky SDH, jejímž je členem, měl možnost osobně zúčastnit a celý areál, včetně zázemí stanice, si tak důkladně prohlédnout. V areálu stanice se již nachází také mycí box, který na původní stanici chyběl. Všechny výše uvedené úpravy by mohly být použity také

při výstavbě nové stanice v Novém Jičíně, jelikož obě jednotky se na svých původních stanicích potýkaly, respektive potýkají s téměř totožnými problémy.[46]

Dalším místem v rámci Moravskoslezského kraje, kde se příslušníci HZS stěhovali z nevyhovující budovy do nové stanice, je Třinec, ve kterém je dislokována pobočná stanice typu P4. Stejně jako v Novém Jičíně i zde sloužili příslušníci až do roku 2016 v dispozičně nevhodně řešené budově umístěné na Železniční ulici. Navzdory všem provedeným stavebním úpravám však již neodpovídala podmínkám pro výkon služby v jednadvacátém století a neumožňovala ani další rozšiřování potřebného vybavení stanice. Tato skutečnost odpovídá té samé situaci, v níž je v současné době stanice Nový Jičín. Také původní třinecká stanice se nacházela poblíž centra města, kdy tato dislokace již v dnešní době neumožňovala požadovanou dostupnost do všech částí hasebního obvodu stanice.[47]

Téměř identickým způsobem jako v případě stanice v Bílovci byla i v Třinci realizována výstavba nové hasičské stanice formou IVC na ulici Frýdecká. Budovu IVC nyní třinečtí hasiči sdílejí společně se svými kolegy z Policie ČR a městské policie Třinec. Využívání společných prostor tak také zde přispívá k zefektivnění a prohloubení spolupráce mezi zmíněnými složkami, například formou společného výcviku. Z ekonomické stránky představuje společná dislokace složek IZS také úsporu provozních nákladů. Tedy taktéž z tohoto pohledu by mohla být tato varianta řešení sdílení společných prostorů s jinými složkami IZS pro novojičínskou jednotku zajímavá. Nové IVC má strategickou polohu s dobrou dostupností jak do centra města, tak také na hlavní silniční tah na Slovensko.[48] Dostatečný počet garážových stání umožňuje ustavení veškeré mobilní požární techniky, kterou třinecká stanice disponuje. Důraz zde byl kladen taktéž na rychlý a bezproblémový výjezd zásahových vozidel, který by uvítali také kolegové v Novém Jičíně. Nová budova IVC nabízí vysoký stupeň vnější a vnitřní ochrany, což znamená vysokou odolnost při živelních pohromách, proti vnějším násilným útokům nebo vandalismu. Údržbu vozidel usnadňuje také mycí box, který mohou využívat všechny složky sídlící v prostorech IVC. Součástí areálu IVC je oplocený vnitřní dvůr, na kterém lze provádět údržbu a výcvik s technikou nebo také provozovat sportovní aktivity a výcvik. Pro potřeby sportovních aktivit a výcvikové činnosti slouží především multifunkční hřiště a cvičná požární věž. V zimním období slouží pro tyto činnosti tělocvična uvnitř objektu. IVC Třinec nabízí moderní a prostorné zázemí pro výkon služby příslušníků a také jejich odpočinek. Také v případě třinecké stanice byly její dlouhodobé nedostatky, týkající

se nevhodného zázemí, vyřešeny výstavbou zcela nového objektu, který již poskytuje důstojné podmínky pro její fungování.[49]

Poslední srovnávanou jednotkou, jejíž stanice ve svém původním sídle narážela na podobné problémy jako ta novojičínská, je jednotka HZS Plzeňského kraje v Tachově. Stanice v Tachově je zřízena jako typ C1, a je tedy svou velikostí a počtem a jednotlivými druhy dislokované techniky nejbližší zkoumané stanici Nový Jičín. Také zde slouží dva prvovýjezdové vozy CAS 20 Tatra 815 Terrno, CAS 30 815-7, AZ 30 Iveco, kontejnerové, velitelské a vyšetřovací automobily a navíc automobilový jeřáb na podvozku Tatra 815.[50] Jednotka v Tachově sídlila až do roku 2011 v historickém jádru města v Hornické ulici, což s sebou přinášelo řadu komplikací, zejména pak uložení zmíněné zásahové techniky. Požární vozidla byla rozmístěna v prostorech několika samostatných budov v různých částech města, což bylo vzhledem k obsluze a údržbě krajně nevhodné. Odpovídající již nebylo ani zázemí pro příslušníky a techniku. Vzhledem k dislokaci stanice ani zde nebylo možné všechny problémy vyřešit stavební úpravou, nebo rekonstrukcí stávající stanice, a proto bylo přikročeno ke stavbě stanice nové.[51]

Objekt nové centrální stanice vyrostl na ulici Plzeňská na okraji města Tachov. Nachází se v ní 13 garážových stání, které umožnily dislokaci veškeré techniky na jednom místě. Je zde vybudován prostor pro servis a mycí box, což opět vede k usnadnění údržby výjezdové techniky. Ve druhé části objektu je umístěna čistá a špinavá šatna, propojená sprchami, sklad hadic, elektrorozvodna, plynová kotelna, náhradní zdroj, sušárna s prádelnou, mokrá a suchá dílna, sklad armatur s kompresorovou a čističkou odpadních vod, sklad pěnidel a sorbentu, sklad pohonných hmot a kanceláře s kuchyňským koutem. Nad garážemi se nachází denní místnost, posilovna, strojovna vzduchotechniky a další kancelářské prostory. Součástí budovy je rovněž sušící věž na hadice. Před výjezdem z garáží je vybudována asfaltová plocha, umožňující bezpečný výjezd zásahových vozidel. Ten je navíc řízen pomocí světelné signalizace. V areálu stanice je zřízen prostor parkoviště, které je určeno jak zaměstnancům stanice, tak i hostům. Parkoviště v areálu stávající stanice v Nové Jičíně úplně chybí a jeho výstavba v rámci nové stanice by jistě přispěla ke zvýšení užitnosti celého areálu. Pod zpevněnými plochami tachovské stanice jsou umístěny požární a retenční nádrže.[51] Podobné nádrže se na současné stanici v Novém Jičíně nenacházejí a doplňování hasební vody je realizováno prostřednictvím odběrného místa, v podobě nadzemního hydrantu, v areálu stanice. Tento hydrant by však

v případě poklesu tlaku v hydrantové síti nemusel plně dostačovat, a proto by se na nové stanici mohly podobné podzemní nádrže objevit. Nová centrální stanice Tachov tedy pomohla vyřešit nejpalčivější problémy, které zdejší jednotku trápily, a navíc jim poskytla moderní zázemí, které nepochybně přispívá ke zvýšení bezpečnosti obyvatel v hasebním obvodu stanice.

Současnou situaci a možnosti řešení nevyhovujících podmínek na stanici Nový Jičín lze tedy shrnout následovně. Z důvodu umístění stávající stanice uprostřed husté zástavby v centru Nového Jičína již není možné tuto budovu dále stavebně upravovat ani rozšiřovat tak, aby mohla splnit veškeré požadavky kladené na současný provoz. Jediným komplexním řešením všech identifikovaných problémů je proto výstavba nové moderní stanice, jejíž stavba je na území města plánována již řadu let. Nová stanice by měla reflektovat všechny požadavky na umístění vlastněné techniky a věcných prostředků tak, aby bylo možné jejich bezproblémové používání. Nový areál by měl také poskytnout bezpečnější prostor pro výjezd a návrat zásahové techniky do garážových stání, čehož by bylo možné dosáhnout vybudováním dostatečně velkého manipulačního prostoru před vjezdem do garáží. Samozřejmostí by mělo být zabezpečení výjezdu zásahové techniky z areálu stanice na komunikaci prostřednictvím světelné a akustické signalizace.

Areál nové stanice by měl rovněž nabídnout širokou možnost jeho využití pro realizaci co nejrozsáhlejší škály činností, vykonávaných v rámci praktického odborného výcviku, například vybudování tréninkové věže pro výcvik práce ve výškách a nad volnou hloubkou. Měl by také přispět k rozšíření možností provádění fyzické přípravy příslušníků, například stavbou sportovního hřiště, tělocvičny a posilovny. Všechny plochy by mohly sloužit pro fyzickou přípravu formou sportovních aktivit, k nácvičku disciplín požárního sportu nebo tréninku různých dovednostních disciplín, a to jak v letním, tak i v zimním období. Vhodnější dispoziční řešení nové stanice, zohledňující současné požadavky na výkon služby, by mělo poskytnout kvalitní vyhovující zázemí pro výkon speciálních služeb, které odpovídá běžným standardům.

Nový areál by měl poskytnout také dostatečný komfort v oblasti sociálního zázemí, ložnic, jídelny, kuchyňky a místnosti pro odpočinek. Za zvážení by stálo i celkové rozšíření ubytovacích kapacit. Vyšší kapacita stanice by se uplatnila zejména ve chvíli, kdy na stanici slouží více směn najednou, popřípadě se na ní v rámci odborných stáží nachází větší počet

osob. Toto řešení by rovněž zohledňovalo i případné navýšení tabulkového počtu příslušníků v budoucnu, tak aby bylo možné pokrýt většinu výjezdové techniky, jejíž nemalá část bývá při výjezdu všech příslušníků ze současného počtu najednou nevyužita.

Žádoucí by byla rovněž vyšší úroveň zabezpečení tak, aby se do objektu nemohly dostat nepovolané osoby a narušit tak chod stanice. Jedním z možných řešení je rozdělení stanice na jednotlivé funkční zóny, do kterých by měly přístup pouze osoby s přístupovými právy. Na stanici by měl být rovněž nainstalován systém elektronické zabezpečovací signalizace, který by upozornil na vnik cizí osoby i ve chvíli, kdy je stanice v důsledku mimopracovní doby pracovníků denní směny a výjezdu všech příslušníků k události prázdná. Zvýšení bezpečnosti by představovalo také rozšíření kamerového systému na všechny významné prostory a plochy v areálu stanice. Zároveň by bylo vhodné zachovat současnou návaznost ÚO Nový Jičín na samotnou stanici, čímž bude i nadále zajištěna efektivní spolupráce těchto dvou organizačních částí HZS MSK. V této souvislosti by mohla nová stanice nabídnout také zázemí pro zasedání KŠ ORP, čímž by se značně zjednodušila komunikace a spolupráce mezi KŠ a HZS, což by jednoznačně přispělo k zefektivnění koordinace ZaLP.

7 ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo zhodnotit stávající připravenost hasičské stanice Nový Jičín na plnění úkolů ve své působnosti za krizových stavů a následně navrhnout případná opatření, vedoucí ke zlepšení krizové připravenosti. Tento cíl byl splněn provedenou analýzou rizik, která identifikovala nejzávažnější rizika, ohrožující hasičskou stanici Nový Jičín a na jejich základě byla posouzena opatření přijatá za účelem zmírnění jejich dopadu. Na základě této analýzy byla stávající opatření vyhodnocena jako dostatečná, čímž byla potvrzena Hypotéza č. 1, že **Připravenost hasičské stanice Nový Jičín na zabezpečení svého fungování za krizových stavů je dostatečná**. Provedená SWOT analýza následně identifikovala velké množství silných stránek a příležitostí. Kromě vysoké úrovně spolupráce s ostatními složkami IZS, zejména jednotkami SDH, městem Nový Jičín, okolními ORP, dalšími organizacemi a dostatku kvalifikovaného personálu bylo jako velmi silná stránka identifikováno kvalitní materiální zabezpečení a především vybavenost moderní zásahovou technikou. Ta byla v posledních letech výrazně omlazena a její možnosti využití plně dostačují k plnění stanovených úkolů v celé jejich šíři. Tím byla potvrzena Hypotéza č. 2, že **Hasičská stanice Nový Jičín disponuje moderní zásahovou technikou v dostatečném rozsahu**. Navzdory všem komplikacím a nedostatkům, jejichž společným jmenovatelem je nedostatek prostoru a nevhodné dispoziční řešení stávající stanice, je i přesto nutné objektivně konstatovat, že stanice plní svou funkci bez omezení a jsou podniknuta všechna dostupná opatření pro zabezpečení jejího bezproblémového chodu. Technický stav objektu tedy nepředstavuje v současné době ani v budoucnu ohrožení základního poslání stanice a znemožnění plnění jejích úkolů. Tím byla vyvrácena Hypotéza č. 3, že **Technický stav stávajícího objektu hasičské stanice Nový Jičín by do budoucna mohl ohrozit plnění úkolů jednotky ve své působnosti**. V části diskuze pak byly na základě analýzy současných podmínek na novojičínské stanici a jejich srovnání s ostatními hasičskými stanicemi vybudovanými v posledních letech, uveden soubor doporučení, která by měla být reflektována při výstavbě nového sídla pro profesionální hasiče v Novém Jičíně, které by jim konečně poskytlo moderní zázemí.

Celkově lze říci, že díky maximálnímu úsilí příslušníků stanice Nový Jičín je i přes složité podmínky zajištěna vysoká úroveň zabezpečení celého novojičínského regionu.

8 SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AP	automobilová plošina
AZ	automobilový žebřík
BR	bezpečnostní rada
BRS	Bezpečnostní rada státu
CAS	cisternová automobilová stříkačka
CHS	centrální hasičská stanice
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
EKI	Evropská kritická infrastruktura
EPCIP	European Programme for Critical Infrastructure Protection
EU	Evropská unie
GŘ HZS ČR	Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky
HOPKS	hospodářská opatření pro krizové stavy
HZS ČR	Hasičský záchranný sbor České republiky
HZS kraje	Hasičský záchranný sbor kraje
HZS MSK	Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje
IBC	Integrované bezpečnostní centrum
IVC	Integrované výjezdové centrum
IZS	Integrovaný záchranný systém
KI	kritická infrastruktura
KS	krizová situace
KŠ	krizový štáb
MU	mimořádná událost
MV	Ministerstvo vnitra
NATO	Severoatlantická aliance
OKŘ	orgán krizového řízení
OPIS IZS	Operační a informační středisko Integrovaného záchranného systému
ORP	obec s rozšířenou působností
OSS	organizační složka státu
PaPFO	právnícké a podnikající fyzické osoby
PPLA	protiplynový automobil
ÚKŠ	Ústřední krizový štáb

ÚO	územní odbor
ÚSÚ	ústřední správní úřad
VA	vyšetřovací automobil
VeA	velitelský automobil
VCNP	Výbor pro civilní nouzové plánování
VYA	vyprošťovací automobil
ZaLP	záchranné a likvidační práce
ZÚ HZS ČR	Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky

9 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, v platném znění.
- [2] Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon)
- [3] *HZS ČR: Krizové a havarijní plánování* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/krizove-rizeni-a-cnp-ke-stazeni-ff.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>
- [4] *HZS ČR: Krizové řízení* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/hzs-olomouckeho-kraje-menu-krizove-rizeni-krizove-rizeni-krizove-rizeni.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>
- [5] KOLEŇÁK, Ivan a Milan KOVÁŘ. *Zkušenosti z povodní za posledních deset let a jejich využití ke zkvalitnění ochrany před povodněmi*. In: *Enviweb* [online]. Brno: EnviWeb, 2007 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.enviweb.cz/65933>
- [6] Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů
- [7] Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky
- [8] *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 978-80-86466-62-0.
- [9] *Krizport: Krizové stavy* [online]. Brno: Portál krizového řízení JmK, 2018 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/vyhlasovani-krizovych-stavu>
- [10] Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 1998, částka 39,

- [11] Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- [12] *Školení zpracovatelů PKP* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://slideplayer.cz/slide/11166002/%20-%20hzs%20hl.m.%20Prahy%20http://www.hzscr.cz/hzs-hlavniho-mesta-prahy.aspx>
- [13] ŠENOVSKÝ, Michail a ADAMEC, Vilém. *Právní rámec krizového managementu: management záchranných prací*. 1. vyd. Ostrava: SPBI, 2005. 97 s. SPBI Spektrum; 39. ISBN 80-86634-55-8.
- [14] VALÁŠEK, Jarmil a František KOVÁŘÍK. *Krizové řízení při nevojenských krizových situacích: účelová publikace pro krizové řízení*. Praha: Ministerstvo vnitra - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2008. ISBN 978-80-86640-93-8.
- [15] *Ochrana obyvatelstva v případě krizových situací a mimořádných událostí nevojenského charakteru I*. Editor Gustav ŠAFR. Brno: Tribun EU, 2014. ISBN 978-80-263-0721-1.
- [16] GAVENDOVÁ, Hana. *Komparace ochrany kritické infrastruktury v České republice a Evropské unii* [online]. Brno, 2009 [cit. 2018-04-17]. Available from: <<https://theses.cz/id/5s441f/>>. Master's thesis. Masaryk University, Faculty of Economics and Administration. Thesis supervisor Ing.,Ph.D. Eduard Bakoš
- [17] LINHART, Petr; RICHTER, Rostislav. *Ochrana kritické infrastruktury* [on-line]. 112 – odborný časopis požární ochrany integrovaného záchranného systému a ochrany obyvatelstva. 2003, č. 3 [cit. 2018-02-13]. Dostupný z: <http://www.hzscr.cz/clanek/archiv-casopisu-112-doplnen-o-pdf.aspx> (str. 109). ISSN 1213-7057
- [18] MV-GŘ HZS ČR. *Komplexní strategie ČR k řešení problematiky kritické infrastruktury*. [online]. Praha: MV-GŘ HZS ČR, 2009 [vid. 2018-02-31]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/soubor/komplexni-strategie-ki-doc.aspx>

- [19] MV-GŘ HZS ČR. *Národní program ochrany kritické infrastruktury* [online]. Praha: MV-GŘ HZS ČR, 2009 [vid. 2018-02-31]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/soubor/narodni-program-ochrany-ki-doc.aspx>
- [20] Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., *k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů*. In: Sbíрка zákonů České republiky. 2000, částka 132, s.
- [21] Nařízení vlády č. 432/2010 Sb., *o kritériích pro určování prvku kritické infrastruktury*
- [22] ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Pavel ŠENOVSKÝ. *Ochrana kritické infrastruktury*. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-025-8.
- [23] KAVAN, Štěpán. *Bezpečnost společnosti v podmínkách Evropské unie*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2014. ISBN 978-80-87472-72-9.
- [24] VIČAN, Dušan a Jan KÁČER. *Riešenie krízových situácií v špecifickom prostredí: VLIV LEGISLATIVY NA VÝVOJ OCHRANY KRITICKE INFRASTRUKTURY V ČESKÉ REPUBLICE*. Žilina: Fakulta špeciálneho inžinierstva ŽU, 2012.
- [25] HORÁK, Rudolf. *Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu: [prevence řešení mimořádných krizových situací]*. Praha: Linde, 2011. ISBN 978-80-7201-827-7.
- [26] *Časopis 112*. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2017, **XVI**(2/2017). Dostupný z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvi-cislo-2-2017.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>. ISSN 1213-7057
- [27] *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030*. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2014. ISBN 978-80-86466-50-7.

- [28] *Časopis 112 ROČNÍK XVI ČÍSLO 2/2017* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2017 [cit. 2018-05-14]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvi-cislo-2-2017.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>
- [29] ŠÍŇ, Robin. *Medicína katastrof*. Praha: Galén, 2017. ISBN 978-80-7492-295-4.
- [30] ŠENOVSKÝ, Michail, Vilém ADAMEC a Zdeněk HANUŠKA. *Integrovaný záchranný systém*. 2. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2007. Spektrum (Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství). ISBN 978-80-7385-007-4.
- [31] VILÁŠEK, Josef, Miloš FIALA a David VONDRÁŠEK. *Integrovaný záchranný systém ČR na počátku 21. století*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2014, 189 s. ISBN 978-80-246-2477-8.
- [32] SMETANA, Marek a Danuše KRATOCHVÍLOVÁ. *Integrovaný záchranný systém a jeho složky*. Vyd. 1. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2007, 134 s. ISBN 978-80-7368-337-5.
- [33] ŠENOVSKÝ, Michail a Zdeněk HANUŠKA. *Organizace požární ochrany a integrovaný záchranný systém*. 3., přeprac. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2006, 40 s. ISBN 80-86634-03-5.
- [34] Vyhláška č. 247/2001 Sb., o organizaci a činnosti jednotek požární ochrany, ve znění vyhlášky 226/2005 Sb.
- [35] HZS ČR: *Představení dlouhodobé strategie HZS ČR na výboru pro bezpečnost* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/predstaveni-dlouhodobestrategie-hzs-cr-na-vyboru-pro-bezpecnost.aspx>

[36] HZS ČR: *Výkon služby* [online]. Praha: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/vykon-sluzby.aspx?q=Y2hudW09Mw%3D%3D>

[37] *Záchranný útvar Hasičského záchranného sboru České republiky* [online]. Praha: MV-GŘ HZS ČR, 2015 [cit. 2018-03-03]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/pusobnost.aspx>

[38] *Nariadení Moravskoslezského kraje, kterým se mění nariadení Moravskoslezského kraje č. 2/2011, kterým se vydává Požární poplachový plán Moravskoslezského kraje*. In: *Věstník právních předpisů Moravskoslezského kraje*. Moravskoslezský kraj: Krajský úřad Moravskoslezského kraje, 2017, ročník 2017, částka 3, 3/2017.

[39] *HZS MSK: Územní odbor Nový Jičín* [online]. Nový Jičín: Martin Sedlář, 2017 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://hasicinj.cz/>

[40] *Idnes.cz: Po letech slov snad činy. Hasiči v Novém Jičíně se budou stěhovat* [online]. Moravskoslezský kraj: MAFRA, 2016 [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: https://ostrava.idnes.cz/hasici-se-budou-stehovat-do-nove-pozarni-zbrojnice-f8g-/ostrava-zpravy.aspx?c=A160226_2228543_ostrava-zpravy_woj

[41] *Pokyn generálního ředitele Hasičského záchranného sboru ČR ze dne 5.3.2013, kterým se stanoví opěrné body Hasičského záchranného sboru České republiky a typy předurčenosti jednotek požární ochrany pro záchranné práce*, In: *Sbírka integrálních aktů ředitele HZS ČR*, ročník 2013, částka 16

[42] FRÖHLICH, Tomáš, Johana POLÁŠKOVÁ a Kristina SKŘIVÁNKOVÁ. *T-SOFT A.S. Riskan - uživatelský manuál*. 2012, Praha.

[43] ŠTĚDRONĚ, Bohumír. *Teorie a praxe strategického a manažerského řízení v ICT*. Davle: Kernberg, 2009. Basic. ISBN 978-80-87168-13-4.

[44] BRAIN TOOLS. *Swot analýza*. Braintools.cz [online]. ©2014-2018 Brain Tools Group s.r.o. [cit. 2018-03-06]. Dostupné z: <http://www.braintools.cz/toolbox/strategie/swot-analyza.htm>

[45] Bílovečtí profesionální hasiči mají nové sídlo, integrované výjezdové centrum sdílí se zdravotníky. *Požáry.cz: Ohnisko žhavých zpráv* [online]. Požáry.cz, 2015, 2015 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://www.pozary.cz/clanek/102683-bilovecti-profesionalni-hasici-maji-nove-sidlo-integrované-vyjezdove-centrum-sdili-se-zdravotniky/>

[46] *Bilovec: Integrované výjezdové centrum se stává realitou* [online]. Bílovec, 2014 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: http://www.bilovec.cz/vismo/dokumenty2.asp?id_org=442&id=712852

[47] *Moravskoslezský deník: V Třinci otevřeli společné výjezdové centrum záchranářů a policistů* [online]. Třinec: VLTAVA LABE MEDIA, 2016 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <https://moravskoslezsky.denik.cz/z-regionu/obrazem-v-trinci-otevřeli-spolecne-vyjezdove-centrum-zachranaru-a-policistu-20160419-rlyk.html>

[48] *Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje: Bezpečnostní složky jsou už v Třinci pod jednou střechou* [online]. MSK: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2016 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/bezpecnostni-slozky-jsou-uz-v-trinci-pod-jednou-strechou.aspx>

[49] Integrované výjezdové centrum v Třinci. *Konstrukce: Odborný časopis pro stavebnictví a strojírenství* [online]. KONSTRUKCE Media, 2016 [cit. 2018-05-15]. ISSN 1803-8433. Dostupné z: <http://www.konstrukce.cz/clanek/integrované-vyjezdove-centrum-v-trinci/>

[50] *Hasičský záchranný sbor Plzeňského kraje: Požární stanice Tachov* [online]. PLK: Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2018 [cit. 2018-05-15]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/pozarni-stanice-tachov.aspx>

[51] Hasičská stanice v Tachově. *Konstrukce: Odborný časopis pro stavebnictví a strojírenství* [online]. KONSTRUKCE Media, **2011** [cit. 2018-05-15]. ISSN 1803-8433. Dostupné z: <http://www.konstrukce.cz/clanek/hasicska-stanice-v-tachove/%3C/head%3E%3Cbody%3E>

10 SEZNAM POUŽITÝCH OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Krizové stavy a jejich vyhlášení [12]	19
Obrázek 2: Přehled typových plánů a jejich gestorů [28]	32
Obrázek 3: Organizační struktura ÚO Nový Jičín [39].....	44
Obrázek 4: SWOT Analýza [43]	48
Obrázek 5: Celkový počet zásahů stanice Nový Jičín v letech 2013-2017.....	58
Obrázek 6: Celkový přehled počtu zásahů stanice Nový Jičín dle typu v letech 2013-2017	59
Obrázek 7: Vývoj počtu požárů v letech 2013-2017	60
Obrázek 8: Vývoj počtu dopravních nehod v letech 2013-2017.....	61
Obrázek 9: Vývoj počtu událostí s únikem nebezpečné chemické látky v letech 2013-2017	62
Obrázek 10: Vývoj počtu technických havárií v letech 2013-2017	63
Obrázek 11: Vývoj počtu planých poplachů v letech 2013-2017	64
Obrázek 12: Centrální hasičská stanice Nový Jičín - garážová stání s výjezdem do ulice Zborovská	70
Obrázek 13: Výjezd z garážových stání CHS Nový Jičín.....	71
Obrázek 14: Sklad materiálu ÚO Nový Jičín.....	72
Obrázek 15: Areál vnitřního dvora.....	73
Obrázek 16: Garážová stání pro ostatní techniku s výjezdem do dvora	74

11 SEZNAM POUŽITÝCH TABULEK

Tabulka 1: Dislokace krajských ředitelství [33].....	38
Tabulka 2: Základní a minimální početní stavy příslušníků [36].....	41
Tabulka 3: Hodnota aktiva	49
Tabulka 4: Pravděpodobnost hrozby.....	49
Tabulka 5: Zranitelnost aktiva.....	50
Tabulka 6: Výsledné riziko	50
Tabulka 7: Analýza rizik	51
Tabulka 8: Počet organizovaných výjezdů a početní stavy příslušníků	52
Tabulka 9: Funkční složení směny při základním početním stavu	53
Tabulka 10: Funkční složení směny při minimálním početním stavu.....	53
Tabulka 11: Přehled počtu zásahů stanice Nový Jičín dle typu v letech 2013-2017.....	59
Tabulka 12: SWOT analýza stanice Nový Jičín.....	65

12 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Fotodokumentace některé zásahové techniky CHS Nový Jičín

Příloha 2: Fotodokumentace některých ostatních prostorů CHS Nový Jičín

Příloha 1: Fotodokumentace některé zásahové techniky CHS Nový Jičín

CAS 20 815 Termo[39]

CAS 30 815-7 CAFS[39]

AZ 30 Iveco Magirus[39]

AP 40 Bumar

PPLA Mercedes-Benz

VYA Tatra 815

Příloha 2: Fotodokumentace některých ostatních prostorů CHS Nový Jičín

Průjezd ze dvora

Výjezd ze stanice směr Valašské Meziříčí

Stání pro kontejnerový automobil

Stání pro AZ 30

Stání pro chemický automobil

Stání pro PPLA a CAS